

Brüssel, 4.2.2021
COM(2021) 46 final

**KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

EURESe tegevuse kohta 2018. aasta juulist 2020. aasta juunini

Esitatud vastavalt määruse (EL) 2016/589 artiklile 33

Sisukord

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE.....	3
1 SISSEJUHATUS	4
1.1 Mis on EURES?.....	4
1.1.1 Õigusraamistik.....	4
1.1.2 EURESe tegevus	5
1.1.3 EURESe korraldus.....	5
1.2 EURESe rakendamine	6
2 EURESE VÕRGUSTIKU PEAMISED TEGEVUSVALDKONNAD AJAVAHEMIKUS 2018. AASTA JUULIST 2020. AASTA JUUNINI.....	7
2.1 Tegevus EURESe riikides	7
2.1.1 Üldised tugiteenused töötajatele ja tööandjatele	7
2.1.2 Spetsiifilised tugiteenused	7
2.1.3 Ressursid ja juhtimine	10
2.2 Euroopa Koordinatsiooniameti horisontaalne tugitegevus.....	13
2.2.1 Koordineerimine ja juhtimisalane tugi	13
2.2.2 EURESe portaali ja sellega seotud IT-toe käitamine ja arendamine.....	13
2.2.3 Koolitus ja kutsealane areng.....	14
2.2.4 Kasutajatugi.....	14
2.2.5 Kontaktide loomine, parimate tavade vahetamine ja vastastikune õpe.....	14
2.2.6 Teabevahetus ja teavitustegevus.....	15
2.2.7 Geograafilise ja tööalase liikuvuse analüüs.....	16
2.2.8 Sobiva koostöö- ja vahendamisstruktuuri väljatöötamine õpipoisi- ja praktikakohtade jaoks	16
2.2.9 Rahalised vahendid.....	16
3 MÄÄRUSE RAKENDAMINE EURESE RIIKIDES.....	18
3.1 Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused.....	18
3.1.1 Määruse nõuded.....	18
3.1.2 Rakendamine	18
3.1.3 Probleemid.....	19
3.2 Juhtimine ja suhtlemine EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega	19

3.2.1	Määruse nõuded.....	19
3.2.2	Rakendamine	19
3.2.3	Probleemid.....	19
3.3	Võrgustiku laiendamine	20
3.3.1	Määruse nõuded.....	20
3.3.2	Rakendamine	20
3.3.3	Probleemid.....	21
3.4	Vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamine	21
3.4.1	Määruse nõuded.....	21
3.4.2	Rakendamine	21
3.4.3	Probleemid.....	22
3.5	Tugiteenused	22
3.5.1	Määruse nõuded.....	22
3.5.2	Rakendamine	22
3.5.3	Probleemid.....	23
3.6	Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine	23
3.6.1	Määruse nõuded.....	23
3.6.2	Rakendamine	23
3.6.3	Probleemid.....	23
3.7	Eelmise aruandeperioodi põhjal võetud meetmed	23
4	EUROOPA KOMISJONI POOLNE MÄÄRUSE RAKENDAMINE.....	24
4.1.1	Määruse nõuded.....	24
4.1.2	Rakendamine	25
4.1.3	Probleemid.....	26
4.1.4	Eelmise aruandeperioodi põhjal võetud meetmed.....	26
5	JÄRELDUSED JA SOOVITUSED	27
5.1	Järeldused.....	27
5.2	Soovitused EURESe riikidele	28
5.3	Euroopa Koordinatsiooniameti ja Euroopa Komisjoni võetavad meetmed.....	29
5.4	Euroopa Tööjõuameti võetavad meetmed	29

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Selles tegevusaruandes antakse ülevaade **EURESe võrgustiku tegevusest ajavahemikus 2018. aasta juulist 2020. aasta juunini** ning kirjeldatakse **EURESe määruse (EL) 2016/589 kohaldamise olukorda 2020. aasta juunis**, nagu on ette nähtud selle määruse artikliga 33.

EURES on 1994. aastal loodud **koostöövõrgustik, mis hõlmab Euroopa Komisjoni, riikide avalikke tööturuasutusi ning muid liikmeid ja partnereid**, nagu erasektori tööturuasutused, sotsiaalpartnerid ja ülikoolid, kõikides ELi riikides, Islandil, Liechtensteinis, Norras, Šveitsis ning käesoleva aruande perioodil ka Ühendkuningriigis (edaspidi „EURESe riigid“).

EURESe võrgustiku peamine eesmärk on edendada õiglast ELi-sisest töajõu liikuvust. Võrgustik koosneb EURESe riikide määratud riiklikest koordineerimisbüroodest, Euroopa Koordineerimisametist, mida praegu haldab Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat (DG EMPL), ning muudest EURESe liikmetest ja partneritest. EURESe teenuseid osutatakse EURESe inimvõrgustiku kaudu, mis koosneb kõikide EURESe riikide EURESe töötajatest, ning Euroopa tööalase liikuvuse portaali (EURESe portaal) kaudu, kus on kättesaadavad mitmed veebipõhised teenused.

Mis puudutab tegevust, siis **EURESe riigid tegelesid** asjaomasel aruandeperioodil **põhiliselt** tööandjatele ja töötajatele tugiteenuste osutamisega peamiselt töajõu liikuvuse küsimuste ja värbamistegevuste kohta teabe andmise vormis. Lisaks pakuti kogu võrgustikus õpipoisiõppe ja praktikaga seotud konkreetseid tugiteenuseid, värbamisjärgset abi ja liikuvuskavasid. Mis puudutab **Euroopa Koordineerimisameti tegevust**, siis amet jätkas horisontaalsete tugiteenuste osutamist, et tagada EURESe võrgustiku toimimine, kuid tegeles ka EURESe portaali ja koostalitlusvõime funktsioonide arendamisega ja täiustamisega.

Regulatiivsel tasandil tehti **EURESe määruse rakendamisel** mitmeid edusamme.

- Enamik **EURESe riike** on oma võrgustiku laiendamiseks sisse seadnud uute liikmete ja partnerite vastuvõtusüsteemi ning juba on vastu võetud mitu uut liiget ja partnerit.
- Kõik peale ühe EURESe riigi edastavad teabe vabade töökohtade kohta automaatselt EURESe portaali ja enam kui pooled edastavad elulookirjeldusi (CVsid) riigi andmebaasidest EURESe portaali.
- Parandati EURESe portaali kasutatavust ning käimas on CVde ja vabade töökohtade automaatse sobitamise rakendamine EURESe portaalis.
- Kasutusel on vormid, mis võimaldavad ühtlustatud kavandamist ja tulemuslikkuse mõõtmist kogu EURESe võrgustikus (tulemuslikkuse mõõtmise süsteem ja programmitöö tsükkel).

Mõned probleemid ja takistused on siiski veel kõrvaldamata. Võrgustiku laiendamine uute liikmete ja partnerite vastuvõtmisega edeneb aeglaselt. **EURESe määruse mittejärgimine** aeglustab koostalitlusvõimealaste lahenduste rakendamist.

Euroopa Koordineerimisameti horisontaalse toe pakkumine EURESe riikidele, sealhulgas EURESe kaubamärgi edendamine ja võrgustiku tegevuse koordineerimine on olnud EURESe tööks hädavajalik, kuid rohkem tähelepanu tuleks pöörata töajõu liikuvuse alase **teabevahetuse** tõhustamisele, **programmitöö ja järelevalvetsükli** ühtlustamisele ning **õpipoisiõppe ja praktika** tugiteenuste pakkumise hõlbustamisele.

EURESe reformi eesmärkide saavutamiseks ja õiglase ELi-sisese töötajate liikuvuse edasiseks tagamiseks soovitatakse EURESe riikidel **suurendada jõupingutusi uute liikmete ja partnerite vastuvõtmiseks ning oma riigisiseste juhtimis- ja koordineerimismehhanismide**

kohandamiseks, et võtta arvesse võrgustiku uut koosseisu. EURESe portaali kasutatavuse parandamiseks peaksid nad jätkama tööd **vabade töökohtade teabe ja CVde automaatse edastamise kasutuselevõtmise kallal** (kui seda veel ei tehta) ning viima lõpule käimasoleva **riiklike klassifitseerimissüsteemide vastavusse viimise oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (ESCO)**. Oluline on ka see, et EURESe võrgustik **lõimiks tööturu suundumuste analüüsi veelgi rohkem oma tegevuse kavandamise ning uuriks sihttegevuste vajadust**, pidades silmas sotsiaaldemograafilisi muutusi.

Need prioriteedid tuleks saavutada EURESe rakendamise jaoks keerulises olukorras, võttes arvesse COVID-19 puhangu mõju ELi-sisesele töajõu liikuvusele ja 2021. aastaks ette nähtud Euroopa Koordinatsiooniameti üleviimist Euroopa Töajõuameti (ELA) haldusalasse. Sellega seoses **peaks Euroopa Töajõuamet (ELA) seadma esiplaanile üleviimise tegevuskava rakendamise koos kvalifitseeritud töötajate värbamise ja piisavate ressursside eraldamisega**.

1 SISSEJUHATUS

1.1 Mis on EURES?

EURES on koostöövõrgustik, mis hõlmab **Euroopa Komisjoni**, riikide **avalikke tööturuasutusi** ning muid **liikmeid ja partnereid** kõikides ELi riikides, Islandil, Liechtensteinis, Norras, Šveitsis ja Ühendkuningriigis¹ (edaspidi „EURESe riigid“). EURES toetab töötajate vaba liikumist, pakkudes töötajatele ja tööandjatele teavet ja tööhõivealaseid tugiteenuseid ning tõhustades koostööd ja teabevahetust oma liikmesorganisatsioonide vahel.

1.1.1 Õigusraamistik

Euroopa Komisjon lõi EURESe 1994. aastal ja selle tarvis võeti vastu nõukogu 27. juuli 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2434/92, millega muudetakse II osa määrusest (EMÜ) nr 1612/68 töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires. Aastatel 2011–2016 läbis EURES pikaajalise reformiprotsessi, mille käigus uuendati võrgustiku koosseisu, juhtimist ja töövahendeid, et kajastada muutusi liikuvusharjumustes ja selles valdkonnas esilekerkinud suundumusi. See protsess kulmineerus uue **EURESe määruse (EL) 2016/589** vastuvõtmisega, mida tehti eesmärgiga luua suurem ja tugevam Euroopa avalike ja erasektori tööturuasutuste võrgustik, et tagada tõhusam tööturuteabe piiriülene vahetamine ja soodustada töö leidmist kogu ELi/EMP territooriumil.

Uue EURESe määrusega tehtud peamised muudatused võrreldes eelmise õigusliku alusega puudutavad järgmist: **läbipaistvuse parandamine**, suurendades EURESe portaalis reklaamitavate töökohtade arvu, sealhulgas selliste õpipoisi- ja praktikakohtade arvu, mille puhul tuleb sõlmida töösuhe; **vabade töökohtade ja CVde parem kokkusobitamine veebis; minimaalse kokkulepitud teenustepaketi tagamine töötajatele ja tööandjatele ning võrgustiku laiendamine**. Määrust toetavad kuus rakendusotsust, millega tagatakse selle ühtne rakendamine kõigis EURESe riikides².

¹ Ühendkuningriik oli aruandeperioodil – 2018. aasta juulist 2020. aasta juunini – EURESe täisliige. Ühendkuningriigi EURESe liikmesus lõpeb 31. detsembril 2020.

² Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1255, milles käsitletakse riiklike süsteemide ja menetluste kirjeldamise vormi organisatsioonide EURESe liikmeteks ja partneriteks vastuvõtmiseks.

Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1256, milles käsitletakse EURESe võrgustiku riiklike tööprogrammide kohta liidu tasandil teabe vahetamise vorme ja menetlusi.

Aruandeperioodil võeti vastu kaks rakendusotsust – 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1020 ja 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1021.

1.1.2 EURESe tegevus

EURES on oluline osa tööturu tugistruktuurist, mille EL on viimastel kümnenditel välja töötanud, et parandada oma tulemusi sotsiaal- ja majandusvaldkonnas. EURESe teenuseid osutatakse kahe teineteist täiendava kanali kaudu: EURESe inimvõrgustik, mis hõlmab EURESe töötajaid kogu võrgustikus, ja Euroopa tööalase liikuvuse portaal (EURESe portaal), mille kaudu osutatakse paljusid veebipõhiseid teenuseid.

EURESe teenused töötajatele ja tööandjatele

- Töötajate abistamine **töö leidmisel** ja tööandjate abistamine **kandidaatide leidmisel** kõikjal Euroopas
- Vabade töökohtade ja CVde **kokkusobitamine** EURESe portaalis
- **Teave, suunised** ja muud tööjõu liikuvusega seotud tugiteenused töötajatele ja tööandjatele
- **Värbamisjärgne abi**
- Juurdepääsu võimaldamine **elu- ja töötingimustega** seotud teabele, näiteks teabele maksustamise, pensionide, tervise- ja sotsiaalkindlustuse kohta EURESe riikides
- Spetsiifilised tugiteenused **piirialade** töötajatele ja tööandjatele
- Konkreetsete rühmade toetamine EURESega seotud **sihtliikuvuskavade** raames
- Dünaamiliste värbamisürituste toetamine **veebipõhiste Euroopa tööhõivepäevade** platvormi kaudu

1.1.3 EURESe korraldus

EURESe määruse artikli 7 kohaselt koosneb EURESe võrgustik järgmistest liikmetest:

- EURESe riikide määratud **riiklikud koordineerimisbürood**, mis on üldiselt seotud kas nende avalike tööturuasutuste või tööministeeriumiga;
- Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi (DGEMPL) hallatav **Euroopa Koordineerimisamet**, kes pakub riiklikele koordineerimisbüroodele horisontaalset tuge. Kooskõlas määruse (EL) 2019/1149 artikliga 6 viiakse Euroopa Koordineerimisamet tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi haldusalast üle Euroopa Tööjõuameti (ELA) haldusalasse;

Komisjoni 11. juuli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/1257, milles käsitletakse EURESe portaalis vabade töökohtade ning töökohataotluste ja CVde omavahelist sobitamist võimaldava ühtse süsteemi jaoks vajalikke tehnilisi standardeid ja vorminguid.

Komisjoni 2. veebruari 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/170 ühiste üksikasjalike spetsifikatsioonide kohta andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, et jälgida ja hinnata EURESe võrgustiku toimimist.

Komisjoni 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1020, millega võetakse vastu ja ajakohastatakse oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori loetelu automaatselt sobitamiseks EURESe ühise IT-platvormi kaudu.

Komisjoni 18. juuli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/1021, millega võetakse vastu tehnilised standardid ja vormingud, mis on vajalikud automaatselt sobitamise toimimiseks Euroopa klassifikaatoril põhineva ühise IT-platvormi kaudu, ning riiklike süsteemide ja Euroopa klassifikaatori koostalitlusvõime tagamiseks.

- muud **EURESe liikmed ja partnerid**, kes EURESe määruse artikli 12 kohaselt on EURESe võrgustikus eri tegevusi ellu viivad organisatsioonid, nagu erasektori tööturuasutused, sotsiaalpartnerid ja ülikoolid.

Riiklikud koordineerimisbürood ja Euroopa Koordineerimisamet üheskoos moodustavad EURESe võrgustiku Euroopa Koordineerimisrühma, mis koordineerib võrgustiku tegevust ja toimimist (EURESe määruse artikkel 14).

EURESe määruse artikli 11 kohaselt peavad EURESe liikmed ja partnerid enne EURESe akrediteeritud liikmeks või partneriks saamist läbima vastuvõtumenetluse. EURESe võrgustiku liikmed peavad täitma kõiki järgmisi ülesandeid, samal ajal kui partnerid peavad täitma vähemalt üht neist:

- panustamine vabade töökohtade kogumisse, edastades andmeid EURESe portaali ja IT-platvormile;
- panustamine töötajate profiilide kogumisse, edastades andmeid EURESe portaali ja IT-platvormile;
- tugiteenuste osutamine otse töötajatele ja tööandjatele.

1.2 EURESe rakendamine

EURESe määruse artiklite 33 ja 35 kohaselt peab komisjon koostama 2018. ja 2020. aastal võrgustiku tegevuse kohta aruanded ning esitama 2021. aastal järelhindamise aruande. Esimeses EURESe tegevusaruandes, mis hõlmab ajavahemikku 2016. aasta jaanuarist 2018. aasta juunini ja avaldati 2. aprillil 2019, jõuti järeldusele, et regulatiivsel tasandil on EURESe määruse rakendamine enamikus valdkondades lõpule viidud, näiteks:

- määrati riiklikud koordineerimisbürood;
- avalikud tööturuasutused nimetati EURESe riiklike võrgustike liikmeks;
- tehti edusamme liikmete ja partnerite vastuvõtusüsteemide loomisel;
- võeti kasutusele uued jälgimis- ja tulemuslikkuse mõõtmise vahendid;
- tehti edusamme vabade töökohtade teabe ja CVde läbipaistval vahetamisel riiklike andmebaaside ja EURESe portaali vahel.

Tehti kindlaks edasist arendamist vajavad valdkonnad, milleks on võrgustiku laiendamine uute liikmete ja partnerite vastuvõtmisega, CVde ja vabade töökohtade teabe vahetamine kõigi EURESe riikidega ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO) kasutuselevõtt.

Teine EURESe tegevusaruanne hõlmab ajavahemikku 2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juunini (edaspidi „aruandeperiood“).

2 EURESE VÕRGUSTIKU PEAMISED TEGEVUSVALDKONNAD AJAVAHEMIKUS 2018. AASTA JUULIST 2020. AASTA JUUNINI

2.1 Tegevus EURESe riikides

2.1.1 Üldised tugiteenused töötajatele ja tööandjatele

Kõik EURESe riigid osutasid töötajatele ja tööandjatele tugiteenuseid. Tegevuse keskmes olid endiselt töötajad ja tööotsijad, kuigi täheldati tööandjatele osutatavate teenuste arvu suurenemist. Peamisteks tegevusteks olid teabe andmine, juhendamine ja nõustamine, kohapealsete ja veebipõhiste värbamisürituste korraldamine ning toe pakkumine otsesel sobitamisel ja töö leidmisel. Mõned EURESe riigid kavandasid tegevusi valdkonnapõhiselt, samal ajal kui teised keskendusid välja- või sissepoole suunatud liikuvusele. Mõned EURESe riigid rakendasid üldist tööturupõhist lähenemisviisi.

2.1.1.1 Sobitamine ja töölesuunamine

2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juunini käitlesid ja töötlesid EURESe töötajad **432 503 töökohataotlust** (sh CVD) ja **1 662 468 vaba töökoha teadet**. Riikide EURESe võrgustikud keskendusid oma riigi tööotsijatele ja tööandjatele ning vaid 37 % töökohataotlustest ja 9 % vabadest töökohtadest olid pärit teistest EURESe riikidest. Lisaks korraldati kogu võrgustikus samal ajavahemikul **18 397 üritust**, millest 69 % olid teavitamisüritused, 12 % värbamisüritused ning ülejäänud 19 % üritused, kus oli ühendatud nii värbamis- kui ka teavitamistegevus. 2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juunini registreerus EURESe portaalis iseteeninduse kaudu **419 745** tööotsijat ja **15 834** tööandjat. EURESe **tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** tulemuste ja klientide rahulolu-uuringul põhinevate hinnangute põhjal toimus EURESe võrgustiku kaasabil kas EURESe portaali või riiklike EURESe võrgustike kaudu **2018. aastal vähemalt 84 580 töölesuunamist ja 2019. aastal 83 360 töölesuunamist**.

2.1.1.2 Teave ja suunised

EURESe töötajate poolt tööotsijatele ja tööandjatele antav teave ja suunised hõlmavad näiteks individuaalset nõustamist, abi vabade töökohtade kuulutuste koostamisel ja õpikodade korraldamist. Kokku teatati 2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juunini **5 924 376 isiklikust kontaktist töötajatega** ja **403 244 isiklikust kontaktist tööandjatega**. Mis puudutab käsitletud teemasid, siis umbes 43 % kontaktidest töötajatega keskendus töö leidmisele ning 32 % elu- ja töötingimustele. Tööandjatega peetud arutelude peamiseks teemaks oli ligikaudu 40 % juhtudest töötajate leidmine, millele järgnes üldine teave EURESe kohta, mille osakaal oli ligikaudu 39 %.

Asjakohane teave on kättesaadav ka EURESe portaali kaudu, mida EURESe riigid regulaarselt ajakohastavad üldise teabega oma tööturgude ning elu- ja töötingimuste kohta (nt haldusmenetlused, sotsiaalkindlustussüsteem, maksuküsimused, töölepingud, tavapärased töö otsimise meetodid). Teave on avaldatud 26 keeles. Peale selle on **16 EURESe riigil oma riiklik EURESe veebisait**, kust tööotsijad ja tööandjad leiavad muu hulgas teavet tööjõu liikuvuse kohta, ülevaate EURESe teenustest ja lingi EURESe portaalile.

2.1.2 Spetsiifilised tugiteenused

EURESe riikides rakendatud meetmete keskmes olid ka konkreetsetele rühmadele suunatud tugiteenused ja -programmid.

2.1.2.1 Tugi piirialadel

EURESe liikmed ja partnerid annavad teavet ning osutavad töölesuunamis- ja värbamisteenuseid, mis on kohandatud piirialatöötajate ja -tööandjate konkreetsetele vajadustele ja olukorrale piirialadel. Neid meetmeid rakendati EURESe ametlike piiriüleste partnerluste kaudu, mida rahastati Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi 2014.–2020. aasta EURESe tegevussuuna raames, ning koostöökokkulepete sõlmimise kaudu naabruses asuvate EURESe riikidega või muude EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega³.

Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi kaudu toetati 2018. aastal **üheksat piiriülest partnerlust** ja 2019. aastal **11 piiriülest partnerlust**. Lisaks valiti 2019. aastal Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi raames 2020. ja 2021. aastal toetuse saamiseks välja **kaheksa piiriülest partnerlust**. EURESe piiriülesed partnerlused teatasid 2019. aastal toimunud 195 060 isiklikust kontaktist töötajatega ja 2018. aastal toimunud 18 182 isiklikust kontaktist klientidega tööotsingute teemal. 2018. ja 2019. aastal leidis piiriülese partnerluse abiga töö kokku 5 408 piiriülest töötajat. Need arvud näitavad, et piiriüleste partnerluste tegevus on keskendunud peamiselt mitmekeelse teabe pakkumisele, mida sageli antakse füüsilise ühtse kontaktpunkti kaudu. Enamasti hõlmab esitatud teave lähetatud töötajate ja pendeltöötajate juhendamist sellistes küsimustes nagu juurdepääs sotsiaalkindlustussüsteemidele, kvalifikatsioonide tunnustamine välisriigis ja maksustamine.

Seoses tugiteenustega, mida osutatakse piirialadel väljaspool ametlikke piiriüleseid partnerlusi, teatavad EURESe riigid oma tegevusaruannetes sageli muudest **piiriülese koostöö** kokkulepetest, mille peamine eesmärk on anda teavet ja hõlbustada **värbamisürituste** korraldamist piirialadel.

2.1.2.2 Värbamisjärgne abi

Värbamisjärgse abi eesmärk on tagada liikuvate töötajate võimalikult hea kohanemine oma uuel töökohal. EURESe riigid keskendusid jätkuvalt töötajate ja tööandjate teavitamisele enne töölepingu sõlmimist ning lisaks korraldas umbes kaks kolmandikku neist värbamisjärgseid tegevusi (nt **21 EURESe riiki** teatasid värbamisjärgsete tegevuste korraldamisest 2019. aastal). Enamik tegevustest hõlmas teavitamist ja juhendamist maksu- ja sotsiaalkindlustusküsimustes, kuid mõned EURESe riigid pakuvad ka palgatud töötaja perekondadele tugiteenuseid ja/või korraldavad keelekoolitusi.

2.1.2.3 Noortele pakutav tugi – õpipoisi- ja praktikakohad

Tegevusi, mis olid seotud õpipoisiõppe ja praktikaga, mille puhul tuleb sõlmida töösuhe, võeti EURESe riikides ette vähe ja need toimusid ebaühtlaselt, peamiselt sõltuvalt avalike tööturuasutuste rollist riigis õpipoisiõppe ja praktika valdkonnas teenuste osutamisel.

Enamasti seisnes tugi järgmises punktis kirjeldatud sihtliikuvuskavade või muude noorte tööhõivet käsitlevate Euroopa programmide ja algatuste (nt Erasmus+, noortegarantii, Eurodyssey – Euroopa Piirkondade Assamblee) reklaamimises. Mõned EURESe riigid korraldasid ka noortele suunatud

³ Nagu on sätestatud määruse (EL) 2016/589 artikli 3 lõikes 7 ja artikli 16 lõikes 4.

õpikodasid ja teabeüritusi. EURESe tegevus oli aga sageli piiratud, kuna avalikud tööturuasutused ei ole selles valdkonnas pädevad.

Lisaks mõnes riigis EURESe töötajate poolt pakutavatele teenustele teavitatakse EURESe portaalis õpipoisiõppe- ja praktikavõimalustest – 2020. aasta juuli seisuga pakuti portaalis **11 447 õpipoisi-** ja **1 483 praktikakohta**.

2.1.2.4 EURESega seotud sihtliikuvuskavad

EURESe eesmärk on ka suunata tööle **konkreetsed töötajate rühmi** ja aidata täita **vabu töökohti konkreetsetes sektorites, kus esineb värbamisraskusi**. Seega võib EURESe tegevus täiendada **sihtliikuvuskavu**, mida EL rahastab **Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (EaSI) raames**, samuti võib EURESe tegevuse lõimida nendesse kavadesse. Alljärgnevas tabelis on esitatud ülevaade kolme ajavahemikul 2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juunini elluviidud sihtliikuvuskava peamistest omadustest, sealhulgas nende sihtrühmad, neis kavades aktiivselt osalevad riigid ja peamised tulemusnäitajad.

Ülevaade EURESega seotud liikuvuskavadest, mis on suunatud konkreetsetele vanuserühmadele

Kestus	Sihtrühm	EURESe riigid	Tulemusnäitajad	EaSI vahendid
Algatus „Sinu esimene EURESe töökoht“				
Veebruar 2015 – kestab	18–35aastased töötajad / oskustega töötajaid vajavad ettevõtjad	Juhtivad tööturuasutused: DE, FR, IT, SE Partnerid: BG, HR, CY, PT, RO, SI, ES, DK, FI, IE, NL, FI, SK⁴	<i>Juuli 2018 – juuni 2020</i> Registreeritud töötajaid: 13 977 Registreeritud tööandjaid: 3 551 Registreeritud vabu töökohti: 3 477 Töölesuunamisi: 4 062	<i>Detsember 2018 – detsember 2020</i> Kavandatud eelarve ⁵ : 11 200 000 eurot Eraldatud eelarve: 14 851 070 eurot
Liikuvuskava „Reactivate“				
November 2016 – kestab	35aastased või vanemad töötajad / kvalifitseeritud tööjõudu vajavad tööandjad	Juhtivad tööturuasutused: FR, SE, PL, DE, IT Partnerid: EL, ES, NL, MT⁶	<i>Oktoober 2018 – juuni 2020</i> Registreeritud töötajaid: 5 216 Registreeritud tööandjaid: 708 Registreeritud vabu töökohti: 3 940	<i>Detsember 2018 – detsember 2020</i> Kavandatud eelarve: 5 000 000 eurot Eraldatud eelarve: 4 852 994 eurot

⁴ EURESe portaalis esitatud teave.

⁵ Konkursikutse VP/2018/009.

⁶ EURESe portaalis esitatud teave.

Kestus	Sihtrühm	EURESe riigid	Tulemusnäitajad	EaSI vahendid
			Töölesuunamisi: 852	
EURESe sihtliikuvuskava⁷				
Jaauar 2020 – kestab	Üle 18aastased töötsijad	Juhtivad tööturuasutused: DE, SE Partnerid: RO, FI, EE, IE, SE, PT, DK, ES, NL, SL, DE, SK	<i>Algas 2020. aasta jaanuaris</i> Registreeritud töötsijaid: kava elluviimine pooleli Registreeritud tööandjaid: kava elluviimine pooleli Registreeritud vabu töökohti: kava elluviimine pooleli Töölesuunamisi: kava elluviimine pooleli	<i>Jaauar 2020 – detsember 2021</i> Kavandatud eelarve: 9 000 000 eurot Eraldatud eelarve: 8 860 242 eurot

Algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ ja liikuvuskava „Reactivate“ raames toimus enamik töölesuunamisi sellistes valdkondades nagu tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, teave ja kommunikatsioon, haridus, transport ja ladustamine. Peamised saatjariigid olid Hispaania, Itaalia ja Prantsusmaa. Peamised vastuvõtjariigid olid mõlema kava puhul Saksamaa ja Ühendkuningriik, algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ puhul Iirimaa ja liikuvuskava „Reactivate“ puhul Bulgaaria.

2019. aastal loodi uus EURESe sihtliikuvuskava, millega tagatakse kahe varem loodud kava – algatuse „Sinu esimene EURESe töökoht“ ja liikuvuskava „Reactivate“ – jätkuv rakendamine ja edasiarendamine. Sihtliikuvuskava hõlmab mõlema kava sihtrühmi ning seda rakendavad juhtriikidena Rootsi ja Saksamaa. Kava rakendamine viibib COVID-19 pandeemia tõttu.

2.1.3 Ressursid ja juhtimine

2.1.3.1 Inimressursid

EURESe töötajate hulka kuuluvad nii nõustajad, kes tegelevad EURESe ülesannetega riiklikes või piirkondlikes avalikes tööturuasutustes, kui ka muudes EURESe liikmes- või partnerorganisatsioonides tegutsevad nõustajad. EURESe võrgustikku kuulus 2018. aastal **2 568 EURESe töötajat** (1 255 täistööajale taandatud töötajat) ja 2019. aastal **2 642 EURESe töötajat** (1 232 täistööajale taandatud töötajat). Täistööajale taandatud töötajate arv on riigiti erinev ja vastab tööturgude suurusele – alates kahest täistööajale taandatud töötajast Maltas ja Luksemburgis kuni 20 täistööajale taandatud töötajani Bulgaarias, 33ni Tšehhi Vabariigis, 89ni Prantsusmaal ja 156ni Saksamaal.

⁷ Konkursikutse VP/2019/009.

2.1.3.2 *Rahalised vahendid*

EURESe võrgustiku rahastamine riigi tasandil muutus EURESe reformi käigus ja EURESe määruse jõustumisega. Kui enne 2014. aastat rahastati EURESe tegevust eraldi ELi eelarverealet saadud iga-aastaste toetuste kaudu, siis alates 2015. aastast vastutavad EURESe tegevuse eelarve tagamise eest EURESe riigid. Sellega seoses pärinevad EURESe riikide kasutatavad rahalised vahendid peamiselt kahest allikast: Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) ja liikmesriikide eelarvest. Eelarve struktuur ja suurus on EURESe riikides erinev, sest mõned riigid kasutavad ainult riiklikke vahendeid ja teised mõlemaid. Riiklike koordineerimisbüroode seas tehtud uuring, mis käsitles ESFi vahendite kasutamist EURESe tegevuse rahastamiseks, näitas, et programmitöö perioodil 2014–2020 eraldati nendest vahenditest ligikaudu 58 000 000 eurot.

Lisaks võivad EURESe riigid taotleda rahalisi vahendeid, mida eraldatakse Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EURESe tegevussuuna kaudu, et katta sihtliikuvuskavade raames elluviidavaid tegevusi ja teatavatel juhtudel lisakulusid⁸. Vähesed EURESe riigid täiendasid olemasolevaid rahalisi vahendeid lisaallikatest, nagu liikmes- ja partnerorganisatsioonide erieelarved.

2.1.3.3 *IT-taristu*

Lisaks tavapärastele **IT-seadmetele** tagasid EURESe riigid EURESe töötajatele asjakohase tarkvara, sealhulgas veebiseminaride ja -konverentside pidamise vahendid. Peale selle osutas enamik EURESe riike **digiteenuseid**, nagu veebipõhised teabetunnid ja nõustamine Skype'i või muude vestlusvahendite kaudu. Internetipõhiste teenuste osutamise parandamiseks elluviidud lisategevuste näited on riiklike EURESe veebisaitide arendamine (nt Bulgaaria) ja veebipõhiste käsiraamatute rakendamine teenuste osutamise toetamiseks (nt Taani).

Mis puudutab koostalitlusvõimet, siis EURESe riigid jätkasid oma IT-taristu kohendamist, et edastada teave vabade töökohtade kohta ja CVd EURESe portaali. Mõnes EURESe riigis oli vaja IT-taristut täiendavalt muuta, pidades silmas võrgustiku laienemist ning uute EURESe liikmete ja partnerite (nt Ungari, Poola) IT-taristute vastavusse viimist.

2.1.3.4 *Juhtimine ja sidusrühmade koostöö*

Seoses võrgustikusisese juhtimisega keskendus EURESe tegevus uute EURESe liikmete ja partnerite ametliku vastuvõtusüsteemi väljatöötamisele ja rakendamisele ning sellest tulenevale EURESe võrgustiku laiendamisele (nt projektikonkursside algatamine, taotluste läbivaatamine, uute EURESe liikmete ja partnerite kaasamine). Mõned EURESe riigid tegid uute liikmete ja partnerite vastuvõtmise tõttu ka korralduslikke muudatusi (nt riiklike koordineerimisbüroode ülesannete muutmine, tehes neile kohustuseks tegeleda strateegiliste küsimustega, ning riiklike koordineerimisbüroode organisatsiooniline eraldamine avalikest tööturuasutustest, et tagada neutraalsus).

Lisaks võttis enamik EURESe riike meetmeid, et parandada oma riikliku EURESe võrgustiku korraldust ja tagada selle juhtimise tõhusus. See hõlmas koostöö tõhustamist EURESe uute liikmete

⁸ VP/2019/010: EaSI-EURES – toetus riiklikele klassifitseerimisandmikele ja liikuvatele töötajatele suunatud uuenduslikele internetipõhiste teenustele.

ja partneritega töörühmade, igakuiste aruannete ja riiklike EURESe meeskondade koosolekute kaudu.

Valdav enamik EURESe riike tõhustas koostööd paljude sidusrühmadega kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja piiriülesel tasandil. Nende hulka kuuluvad sotsiaalpartnerid, muud Euroopa võrgustikud, karjäärinõustamisteenused, kaubanduskojad, sotsiaalkindlustus- ja maksuasutused, haridusasutused, ülikoolid ja kutseliidud.

2.1.3.5 Teavitustegevus EURESe riikides

EURESe riikide teavitustegevuse eesmärk on peamiselt suurendada teadlikkust ja parandada teadmisi EURESe teenuste kohta, et saada kliente, ning see on suunatud töötajatele ja tööandjatele. Elluviidud teavitustegevuste seas olid üldised või konkreetsetele rühmadele või sektoritele suunatud teavituskampaaniad. Näiteks võib tuua Bulgaarias tööandjatele ja sotsiaalpartneritele korraldatud teabeüritused ning Iirimaa korraldatud teadlikkuse suurendamise kampaania. Lisaks hakati aastatel 2018–2020 rohkem kasutama sotsiaalmeediakanaleid. Enamikul EURESe riikidest on Facebooki, LinkedIni ja/või Twitteri konto.

EURESe riikide sotsiaalmeediakanalite postituste jälgijad / reageeringud neile postitustele

Sotsiaalmeediakanal	2018. aasta 2. poolaasta	2019. aasta 1. poolaasta	2019. aasta 2. poolaasta	2020. aasta 1. poolaasta	Kokku
Facebook	1 933 419	2 199 555	4 892 949	1 750 944	10 776 867
Twitter	1 059 658	314 606	950 702	766 335	3 091 301
LinkedIn	163 111	329 400	847 239	1 537 762	2 877 512

Muude teavitustahandite hulka kuulusid trükitud reklaammaterjalid, näiteks trükised, infolehed ja esitlusstendid, samuti videoklippide kasutamine (nt Portugal, Taani), raadio ja televisioon (nt Hispaania, Slovakkia).

2.1.3.6 Tegevuse jälgimine ja hindamine

Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2018/170 kehtestati ühised spetsifikatsioonid andmete kogumiseks ja analüüsimiseks, et jälgida ja hinnata EURESe võrgustiku toimimist. EURESe **tulemuslikkuse mõõtmise süsteem** võeti kasutusele 2018. aastal ning sellest ajast alates esitavad riiklikud koordineerimisbürood iga kuue kuu tagant andmeid viie põhi- ja 11 võrgustikunäitaja kohta.

Aruandeperioodi tegevuste keskmes olid muudatused riiklikes aruandlus- ja jälgimissüsteemides. Riiklikud koordineerimisbürood teatasid, et võeti kasutusele töövood ja uued struktuurid, et luua riiklikul tasandil ühtne programmitöö ja jälgimissüsteem ning hõlbustada andmete kogumist kõigis EURESe liikmes- ja partnerriikides. Näiteks Itaalias kogutakse jälgimisandmeid veebipõhise küsitluse abil. Poolas võeti kasutusele ühtne jälgimissüsteem (elektrooniline jälgimisandmebaas andmete kogumiseks) ning näiteks Hispaania ja Norra töötasid välja pilvepõhised veebilahendused andmete kogumiseks riiklikul tasandil. Mitmes riigis kogutakse andmeid käsitsi. Peale selle korraldati mitmes EURESe riigis ja ELi tasandil EURESe töötajatele tulemuslikkuse mõõtmise süsteemiga seotud koolitusi ja õpikodasid.

Lisaks tulemuslikkuse mõõtmise süsteemile on EURESe riikide peamiseks iga-aastase tegevuse jälgimise vahendiks **programmitöö tsükkel**. Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2017/1256 kehtestati

programmitöö tsüklis kasutatavad menetlused ja vormid. Selle raames annab iga riiklik koordineerimisbüroo iga-aastases riiklikus tegevusaruandes aru oma riikliku EURESe võrgustiku väljunditest ja tulemustest, võrreldes neid riiklikus tööprogrammis kindlaks määratud eesmärkidega.

2.2 Euroopa Koordineerimisametite horisontaalne tugitegevus

2.2.1 Koordineerimine ja juhtimisalane tugi

Viljaka koostöö tagamiseks EURESe võrgustikus korraldab Euroopa Koordineerimisamet Euroopa Koordineerimisrühma tööd; rühm tuleb kokku regulaarselt ja vastavalt vajadusele, et arutada hetkeolukorda, tutvustada viimaseid arengusuundi ning jagada teavet ja parimaid tavasid. 2018. aasta juulist kuni 2020. aasta juulini toimus kümme **Euroopa Koordineerimisrühma koosolekut**.

Lisaks jälgib ja hõlbustab Euroopa Koordineerimisamet riiklike koordineerimisbüroode toetamiseks programmitöö tsükli eri etappe ning koordineerib riiklike koordineerimisbüroode kavandamistegevust, esitades nende programmide kohta märkusi ja aruandeid.

2.2.2 EURESe portaali ja sellega seotud IT-toe käitamine ja arendamine

Euroopa Koordineerimisamet käitab EURESe portaali ning pakub EURESe riikidele sellega seotud IT-tuge ja suuniseid, et suurendada koostalitlusvõimet. Aruandeperioodil jätkas Euroopa Koordineerimisamet nende teenuste osutamist. Eelkõige töötati EURESe riikide jaoks välja abimaterjalid ning tehnilised standardid ja vormingud, et hõlbustada riiklike, piirkondlike ja valdkondlike klassifitseerimissüsteemide vastavusse viimist oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (**ESCOga vastavusse viimine**). Selline vastavusse viimine on EURESe portaalis automaatse sobitamise funktsiooni kasutuselevõtmise eeltingimus. Pakutud tugi hõlmas näiteks veebipõhist ESCOga vastavusse viimise platvormi, ESCO rakendamise käsiraamatut ja spetsiaalseid koolituskursusi. Selle nõude täitmiseks taotlesid mitmed EURESe riigid rahalist toetust⁹.

Lisaks jätkas Euroopa Koordineerimisamet **EURESe portaali** muutmist, näiteks selle filtrifunktsiooni täiustamist, et muuta portaal kasutusmugavamaks. Sellega seoses võeti 2020. aasta alguses kasutusele EURESe portaali viimane ajakohastatud versioon 4.4, mis hõlmas portaali uuendamist: avalehe uus kujundus, kooskõlla viimine isikuandmete kaitse üldmäärusega, CVde iseteeninduskeskkonnas hoidmise aja muudatused, tööloata kolmandate riikide kodanike juurdepääsupiirangud ning EURESe töötajate saadetud päringutele vastamise parandamine. Lisaks tegi Euroopa Koordineerimisamet klientide rahulolu-uuringu, et uurida kasutajate arvamusi portaali kohta. Üle 70 % töötajatest olid EURESe portaaliga rahul või väga rahul. Ligikaudu 95 % uuringus osalenud töötajatest ja töötajatest olid portaaliga rahul või väga rahul ja 8 % neist teatasid, et nad leidsid EURESe portaali kaudu töökoha.

Euroopa Koordineerimisamet on võtnud mitmeid meetmeid, et suurendada sünergiaid EURESe portaali ja hiljuti kasutusele võetud **Europassi** portaali vahel. Tööd otsivad Europassi kasutajad saavad nüüd otsida EURESe töökohti ja näha soovitusi nende profiilile vastavate neid huvitavate töökohtade kohta. Kuigi otsingut ja sobitamist teeb EURES, on tulemused otse nähtavad Europassis.

⁹ VP/2019/010, EASI-EURES: toetus riiklikele klassifitseerimisandmikele ja liikuvatele töötajatele suunatud uuenduslikele internetipõhiste teenuste.

Lisaks aitab mõlemas portaalis EURESe ja Europassi eri teenustele viitamine leida kasutajatel tee vajaliku teenuse juurde. EURESe ja Europassi kasutajaprofiilide koostalitlusvõime võimaldab registreeritud kasutajatel eksportida oma CV nüüd teise portaali.

Euroopa Koordinatsiooniameti sellealase tegevuse teine oluline osa oli **koostalitlusvõime töörühma (IOCWG)** loomine eesmärgiga hõlbustada EURESe määruse artiklite 17 ja 18 rakendamist ning toetada teabevahetust. Koostalitlusvõime töörühma töö hõlmab kahte valdkonda: esimene käsitleb kõiki funktsionaalseid nõudeid ja meetmeid CVde ja vabade töökohtade teabe kogumiseks, edastamiseks ja valideerimiseks; teine on seotud rakendustega, mis võimaldavad andmete otsimist ja sobitamist. Töörühm kohtus aruandeperioodi jooksul viis korda.

2.2.3 Koolitus ja kutsealane areng

EURESe koolitusprogrammi eesmärk on toetada ja abistada EURESe töötajaid EURESe teenuste osutamisel. See hõlmab **koolituseelset tegevust** (mida korraldavad riiklikud koordinatsioonibürood, tuginedes Euroopa Koordinatsiooniameti esialgsetele suunistele, töövahenditele ja kasutajatoele) ning **EURESe ühist koolitusprogrammi**, mille elluviimise eest vastutab Euroopa Koordinatsiooniamet. Euroopa tasandil saab eristada kolme liiki EURESe koolitusi: klassiõpe, virtuaalõpe (reaalajas e-õpe ja e-õpe) ning tellitud koolitus.

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas EURESe ühise koolitusprogrammi ja kutsealase arendamise võimaluse pakkumist liikmete ja partnerite EURESe töötajatele. Koolitustegevus põhines EURESe koolitusprogrammil, mis hõlmas konsolideerimisetappi, millele järgnesid 2016. aastal kasutusele võetud **EURESe Akadeemia** koolituskursused. Täpsemalt korraldas Euroopa Koordinatsiooniamet 2018. aasta juulist kuni 2019. aasta detsembrini 73 koolituskursust, milles osales 2 999 EURESe töötajat.

2.2.4 Kasutajatugi

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas kasutajatoe pakkumist kõigile EURESe portaali ja selle teenuste kasutajatele (st töötajad, tööandjad, EURESe liikmete ja partnerite töötajad, riiklikud koordinatsioonibürood ja portaali külastajad). See teenus hõlmab vastamist kõikidele päringutele, mis on seotud EURESe portaalis, sealhulgas Extranetis¹⁰ pakutavate teenustega, ning Euroopa tööhõivepäevade platvormil pakutavate teenustega. Päringuid saab esitada portaali veebivormi, tasuta telefoni, veebivestluse või Skype'i kaudu. EURESe kasutajatugi vastas 2018. aastal 27 700, 2019. aastal 24 249 ja 2020. aasta esimesel poolel 9 830 kasutaja päringule.

2.2.5 Kontaktide loomine, parimate tavade vahetamine ja vastastikune õpe

Euroopa Koordinatsiooniamet toetas jätkuvalt kontaktide loomist, vastastikust õpet ja parimate tavade vahetamist EURESe võrgustikus. Lisaks Euroopa Koordinatsioonirühma korrapärasele koosolekutele korraldatakse kõigi EURESe riikide esindajatega **vastastikuse õppe üritusi**. 2018. aasta detsembris toimus näiteks vastuvõtusüsteemide teemaline vastastikuse õppe üritus. Peale selle

¹⁰ Extranet on EURESe portaali osa, mis on kättesaadav ainult võrgustikusisestele kasutajatele, nagu EURESe nõustajad, riiklikud koordinaatorid ja Euroopa Koordinatsiooniameti töötajad. See hõlbustab koordineerimist, teabevahetust ja haldusülesannete täitmist.

hõlmab 2018. aastal uue versiooniga ajakohastatud **EURESe Extranet** eri töökeskkondi, et tõhustada teabevahetust EURESe riikide vahel. Näiteks annab virtuaalne platvorm „Speaker’s Corner“ EURESe riikidele võimaluse jagada dokumente, alustada arutelusid või vahetada teavet ürituste kohta. Samuti saavad EURESe riigid tutvuda üksteise tööprogrammidega ja esitada nende kohta märkusi. **Märkuste esitamise** eesmärk on tõhustada teabevahetust ja koostööd programmitöö perioodil. Euroopa Koordinatsiooniameti täiendavad tegevused suuniste andmiseks ning aruandlus- ja jälgimisprotsessi ühtlustamiseks ja täiustamiseks hõlmasid iga-aastaste õpikodade korraldamist ning tagasiside ja soovitude andmist üksikute ettepanekute kohta.

2.2.6 Teabevahetus ja teavitustegevus

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas teabevahetuse ja teavitustegevuse toetamist EURESe võrgustikus, et suurendada teadlikkust EURESe-st. Täpsemalt pakuti selleks, et riiklike koordinatsioonibüroosid teavitusstrateegia ja riiklike kavade rakendamisel kõige paremini toetada, EURESe töötajatele praktilisi **teavitustegevusalaseid koolituskursusi**, mida korraldati keskmiselt kaks korda kuus ja kus käsitleti mitmesuguseid teemasid, nagu sotsiaalmeedia infosisu loomine, LinkedIn, suhted sidusrühmadega. Lisaks said EURESe riigid kasutada Euroopa Koordinatsiooniameti välja töötatud **EURESe stiiljuhendit** ja **infograafikuid**.

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas ka omaenda teavitustegevust, sealhulgas **EURESe sotsiaalmeediakontode** (287 454 fänni Facebookis, 38 741 Twitteris ja 52 812 LinkedInis) haldamist. Kooskõlas oma sisu käsitleva strateegiaga keskendus Euroopa Koordinatsiooniamet oma teavitustegevuses iga kuu konkreetsele temale, käsitledes seega mitmesuguseid ELi/EMP kodanike teenistuskäigu ja tööhõivega seotud teemasid.

Euroopa Koordinatsiooniameti sotsiaalmeediakanalite postituste jälgijad / reageeringud neile postitustele

Sotsiaalmeedia kanal	2018. aasta 2. poolaasta	2019. aasta 1. poolaasta	2019. aasta 2. poolaasta	2020. aasta 1. poolaasta	Kokku
Facebook	39 585 902	6 449 270	2 306 125	7 764 993	56 106 290
Twitter	361 984	910 770	2 587 705	1 227 479	5 087 938
LinkedIn	1 046 669	2 298 356	1 563 189	1 032 480	5 940 694

Alates 2020. aasta juulist haldab Euroopa Koordinatsiooniamet ka EURESe YouTube’i kontot, millel on üle 7 000 tellija. Viimase kahe aasta jooksul postitati lausa 35 videot. Peale selle avaldati EURESe portaalis alates 2018. aasta juulist üle 120 **uudise** ja kord kuus **uudiskiri**.

Peale selle haldab Euroopa Koordinatsiooniamet (**veebipõhiste**) **Euroopa tööhõivepäevade** (EOJD) platvormi ning aitas 2018. ja 2019. aastal korraldada 65 tööhõivepäeva ja värbamisüritust (veebis, kohapeal või kahes kohas korraga).

(Veebipõhiste) Euroopa tööhõivepäevadega seotud tulemuslikkuse põhinäitajad

Näitaja	2018	2019	Kokku
Ürituste arv	31	34	65
Ametikohtade arv	12 817	18 775	31 592
Tööotsijate arv	28 878	36 850	65 728

Kavandatud töövestluste arv	846	962	1 808
-----------------------------	-----	-----	-------

Kui vaadata üleeuroopaliste teavituskampaaniate arengut, siis oli EURES vaba liikumise 50. aastapäeva ja sotsiaalkindlustuse koordineerimise 60. aastapäeva tähistamiseks elluviidud komisjoni kõrgetasemelise kampaania #EUMovers tugisammas ning tagas asjaomaste töötajate tulemusliku teavitamise sotsiaalmeediakampaaniast. Kampaania suurendas teadlikkust sellest, miks vaba liikumine ja sotsiaalkindlustuse koordineerimine on ELi kodanike jaoks nii olulised. Selle suure ja eduka osa moodustas koostöö ELi töötajatega, kes said võimaluse jagada oma lugusid selle kohta, kuidas vaba liikumine ja sotsiaalkindlustuse koordineerimine on nende elu muutnud.

Lisaks algatati 2019. aastal EURESe võrgustiku loomise 25. aastapäeva tähistamiseks viiekuuline kogu ELi hõlmav teavituskampaania #EURES25. Kampaanias oli oluline roll digitaalvaldkonnal, mis hõlmas videoid, tasulisi reklaame, sotsiaalmeediakonkurse ja kahte EURESe võrgustiku siseüritust, millel osalenud mõned EURESe nõustajad olid tegutsenud 25 aastat. Kampaania suurendas EURESe nähtavust ja jälgijate arvu kõigis kanalites, eelkõige LinkedInis ja Twitteris. EURESele endale mõjus see kampaania positiivselt, tugevdades EURESe võrgustikku ja tihendades omavahelist suhtlemist.

2.2.7 Geograafilise ja tööalase liikuvuse analüüs

Vastavalt EURESe määruse artiklile 29 avaldas komisjon, kes vastutab geograafilise ja tööalase liikuvuse suundumuste analüüsimise eest, **kaks ELi-sisese töäjõu liikuvuse aruannet** (st 2018. aasta¹¹ ja 2019. aasta aruanded¹²), mis sisaldavad põhiteavet suundumuste ja harjumuste kohta liidus ja EFTA riikides, keskendudes eelkõige liikuvate töötajate olukorrale tööturul ja soolisele mõõtmele. Lisaks avaldas komisjon riiklike koordineerimisbüroode esitatud teabe ja Euroopa töäjõu-uuringu analüüsi põhjal **2019. aastal uuringu töäjõu ülejäägi ja töäjõupuudusega kutsealade kohta**¹³.

2.2.8 Sobiva koostöö- ja vahendamisstruktuuri väljatöötamine õpipoisi- ja praktikakohtade jaoks

Euroopa Koordineerimisamet aitas kujundada **ühist arusaama** ja **tugiteenuseid**, nähes ette andmekvaliteedi miinimumnõuded ning andes õpipoisi- ja praktikakohtade kohta teavet EURESe portaalis.

Lisaks moodustas Euroopa Koordineerimisamet ajavahemikus 2017–2018 õpipoisiõppe ja praktika **ajutise töörühma**, kes koostas kontrollnimekirja vastuvõtivatele organisatsioonidele (nt õpipoisi või praktikandi vastuvõtmise kohta), lähetavatele organisatsioonidele (nt õpipoisi või praktikandi lähetamise kohta) ja andmeesitajatele (nt tööpakkumiste avaldamise kohta EURESe portaalis). Kontrollnimekiri on kättesaadav EURESe portaalis ja sisaldab soovitusi õpipoiste ja praktikantide töölekutsumise, värbamise ja töölevõtmise etappide kohta kogu Euroopas.

Kuna riiklik teave ja suunised õpipoisiõppe ja praktika kohta tuleks muu hulgas avaldada EURESe portaalis, on Euroopa Koordineerimisamet võimaldanud alates 2019. aasta algusest **edastada ja avaldada teavet vabade õpipoisi- ja praktikakohtade kohta EURESe portaalis**.

¹¹ 2018. aasta aruanne ELi-sisese töäjõu liikuvuse kohta.

¹² 2019. aasta aruanne ELi-sisese töäjõu liikuvuse kohta.

¹³ Euroopa Komisjon, Labour shortages and surpluses 2019.

2.2.9 Rahalised vahendid

Euroopa Koordinatsiooniameti horisontaalset tugitegevust toetatakse Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EURESe tegevussuunast, mille raames rahastatakse selliseid tegevusi nagu EURESe portaali arendamine ja käigushoidmine, ühine koolitusprogramm, teabevahetus-, analüüsi- ja võrgustikutegevus ning liikuvuskavad, nagu algatus „Sinu esimene EURESe töökoht“ ja piiriülesed partnerlused. EURESe tegevussuunale aruandeperioodiks eraldatud kogueelarve, st ligikaudu 24,3 miljonit eurot 2018. aastal¹⁴ ja 33,8 miljonit eurot 2019. aastal,¹⁵ moodustas ligikaudu 20 % Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi eelarvest.

¹⁴ Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi 2018. aasta tööprogramm.

¹⁵ Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi 2019. aasta tööprogramm – esimene muutmisotsus.

3 MÄÄRUSE RAKENDAMINE EURESE RIIKIDES

Selles punktis esitatud analüüs põhineb riiklikelt koordineerimisbüroodelt uuringu raames saadud vastustel, kontrollnimekirjal ja muul komisjonile kättesaadaval teabel. Iga alapunkti alguses esitatud tabelis antakse ülevaade EURESe määruse rakendamist käsitleva kontrollnimekirja asjaomasest punktist.

Kui andmed on esitatud allmeetmete kohta, on tabelisse märgitud meetmete koondtulemus. Kui andmed on esitatud kõikide allmeetmete kohta, on märgitud madalaim väärtus (nt kui ühe allmeetme kohta on märgitud „ei ole ellu viidud“, märgitakse kogu meetme kohta „X – ei ole ellu viidud“). Kui mõne allmeetme kohta ei ole andmeid esitatud, on meede arvatud osaliselt elluviidud meetmeks.

Legend	
	Andmed ei ole kättesaadavad*
V	Ellu viidud
Δ	Osaliselt ellu viidud
X	Ei ole ellu viidud

*Andmed ei ole riikliku koordineerimisbüroo sõnul kättesaadavad või andmeid ei ole esitatud.

3.1 Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused

I. Võrgustiku koosseis ja korralduslikud küsimused	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: riikliku koordineerimisbüroo määramine (artikli 9 lõige 1)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
2. meede: esindaja nimetamine koordineerimisrühma (artikkel 14)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3. meede: EURESe võrgustiku tegevuse jaoks olulise avaliku tööturuasutuse nimetamine EURESe liikmeks (artikkel 10)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
4. meede: EURESe võrgustikus praegu tegutsevate ja üleminekuperioodil jätkavate organisatsioonide kindlaksmääramine (artikkel 40)	V	V		V		V		V	V	V						V						V	V		V	Δ		V	V			

3.1.1 Määruse nõuded

EURESe määruse kohaselt peavad EURESe riigid seoses võrgustiku koosseisu ja korraldusega teavitama Euroopa Koordineerimisametit oma määratud **riiklikust koordineerimisbüroost** ja **esindajast Euroopa koordineerimisrühmas**. EURESe liikmete ja partneritega seoses peab iga EURESe riik nimetama EURESe liikmeks avaliku tööturuasutuse, tunnustades selle eristaatust, ning tagama **avalike tööturuasutuste** kohustusi kirjeldavate miinimumnõuete¹⁶ täitmise. Peale selle võivad enne EURESe määruse jõustumist riiklikesse EURESe võrgustikesse kuulunud organisatsioonid jääda üleminekuperioodil, st kuni 13. maini 2019, partneriks, enne kui nad peavad uuesti taotlema EURESe võrgustiku liikmeks või partneriks saamist. Riiklik koordineerimisbüroo pidi üleminekuperioodil teavitama Euroopa Koordineerimisametit oma võrgustiku koosseisust.

¹⁶ Määruse (EL) 2016/589 I lisa: ühised miinimumkriteeriumid.

3.1.2 Rakendamine

Kõik EURESe riigid määrasid riiklikud koordinatsioonibürood ja esindajad Euroopa Koordinatsioonirühma ning nimetasid avaliku tööturuasutuse EURESe liikmeks juba enne 2018. aastat. Euroopa Koordinatsiooniametit teavitati kõigist muudatustest EURESe võrgustiku koosseisus. Lisaks tegid riiklikud koordinatsioonibürood vajaduse korral kindlaks üleminekustaatusesega organisatsioonid.

3.1.3 Probleemid

EURESe riigid kõnealuste nõuetega seotud konkreetsetest probleemidest ei teatanud.

3.2 Juhtimine ja suhtlemine EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega

II. Juhtimine ja koostöö EURESe võrgustikku mittekuuluvate organisatsioonidega	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: koostöö taastamine sidusrühmadega (artikli 9 lõige 7)	V	V	V	Δ		Δ	V	V	Δ	V		X	Δ	V	Δ	V	Δ	V	V	V	V	X		Δ	V	V	V	V	X			X
2. meede: koostöö taastamine teiste liidu teabe- ja nõustamisasutuste ja võrgustikega (artikli 16 lõige 2)	V	Δ	V	Δ		Δ	V	V	Δ	V		Δ	V	V	Δ	V	Δ	V	V	V	V	Δ		Δ	Δ	V	V	V	Δ			Δ
3. meede: dialoogi riigi tasandi sotsiaalpartneritega (artikli 16 lõige 3)	V	V	V	Δ		V	V	V	Δ	V		Δ	V	V	V	V	V	V	V		V	Δ		V	V	V	V	V	Δ			X
4. meede: koostöö alustamine asjaomaste pädevate asutustega (artikli 26 lõige 2)	V	V	V	Δ		V	V	V	V	V		Δ	V	V	Δ	V	Δ	V	V	V	V	X		V	V	V	V	V	Δ			V

3.2.1 Määruse nõuded

EURESe võrgustiku põhiorganisatsioonid EURESe riikides on avalikud tööturuasutused ning muud EURESe liikmed ja partnerid. Võrgustiku toimimiseks on siiski vajalik koostöö arvukate muude organisatsioonidega. EURESe määruses on riiklike koordinatsioonibüroode ülesandena kindlaks määratud edendada **koostööd asjaomaste sidusrühmadega** (nt sotsiaalpartnerid, kutseõppe- ja kõrgharidusasutused, kaubanduskojad) ning **ELi teabe- ja nõustamisasutuste ja -võrgustikega**. Peale selle peaksid riiklikud koordinatsioonibürood hõlbustama **EURESe võrgustiku korrapärasest dialoogi sotsiaalpartneritega** kooskõlas liikmesriigi õiguse ja tavade ning looma **kontakte riigi tasandi pädevate asutustega**, et tagada töötajatele ja tööandjatele juurdepääs teabele maksustamise, töölepingutega seotud küsimuste, pensionide, tervisekindlustuse, sotsiaalkindlustuse ja aktiivsete tööturumeetmete kohta.

3.2.2 Rakendamine

Aastatel 2018–2020 astusid peaaegu kõik kontrollnimekirjale vastanud EURESe riigid mitmeid samme, et (taas)tõhustada koostööd ja dialoogi paljude sidusrühmade organisatsioonide, pädevate asutuste ning liidu teabe- ja nõustamisasutustega. Enamik EURESe riike on lõpetanud ülevaate koostamise asjaomastest sidusrühmadest, ELi võrgustikest, sotsiaalpartneritest ja riigi ametiasutustest ning loonud nendega suhtluskanalid. Mõnel juhul viidi meetmed ellu ainult osaliselt, sest uute potentsiaalsete sidusrühmade kindlakstegemiseks ei tehtud analüüsi või ei olnud liikmed ja partnerid kaasatud nende organisatsioonidega toimuvasse suhtlusesse, sest nad olid kas äsja vastu võetud või ei olnud liikmeid ja partnereid veel vastu võetud. Võimaliku koostöö eesmärgil sidusrühmadeni jõudmiseks tuginesid EURESe riigid trükiväljaannetes ja veebis avaldatud teabele, avatud või piiratud taotlusvoorudele, aga ka individuaalsetele kohtumistele, kõnedele, e-kirjadele ja teabeseminaridele.

3.2.3 Probleemid

EURESe riigid kõnealuste nõuetega seotud konkreetsetest probleemidest ajavahemikus 2016–2018 ei teatanud. Käesoleval aruandeperioodil on riiklikud koordinatsioonibürood siiski juhtinud tähelepanu mitmele takistusele, mis on seotud teabevahetusega väliste sidusrühmadega. Mõnel riiklikul koordinatsioonibürool on raskusi sidusrühmade usalduse võitmisega ja EURESe liikmesuse lisaväärtuse selge tutvustamisega seoses võimaliku EURESe võrgustiku liikmeks saamisega, eriti arvestades sellega seotud halduskoormust. Muud probleemid on seotud inimressursside nappusega ning raskustega ühisele arusaamale jõudmisel mõne välise sidusrühmaga.

3.3 Võrgustiku laiendamine

III. Võrgustiku laiendamine	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LUMT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: vastuvõtusüsteemi väljatöötamine (artikkel 11)	Δ	V	V	V		V	V	V	V	V	V	Δ	V	V	Δ	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	X		X
2. meede: vastuvõtusüsteemi rakendamine (artiklid 11 ja 12)	X	V	V	V		V	V	V	X	V	V	X	V	X	X	X	Δ		X	V	V	V	X	X	V	V	V	X			X
3. meede: riikliku süsteemi kirjeldamise vormi ning menetluste järgimine teabe jagamiseks liikmesriikide vahel (artikli 11 lõige 8)	X	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	X	X	X
4. meede: liikmete ja partnerite vastavuse kontrollimine		V	V	Δ		V	V	V	V	V		Δ	V	Δ	Δ	V	V	V	V	V	V		V	V		V	V	X			

3.3.1 Määruse nõuded

EURESe võrgustiku laiendamiseks on EURESe määruses ette nähtud, et iga EURESe riik peab **kehtestama** organisatsioonide EURESe liikmeteks ja partneriteks vastuvõtmise süsteemi ja seda **rakendama** ning **kontrollima nende organisatsioonide vastavust** kohaldatavale õigusele. Vastuvõtusüsteem pidi olema kehtestatud 13. maiks 2018 ja põhinema EURESe määruses sätestatud miinimumkriteeriumidel. EURESe riigid võisid lisada ka riiklikke vastuvõtukriteeriume. Toetudes määruse artikli 11 lõikele 8, esitati komisjoni rakendusotsuses (EL) 2017/1255 riikliku vastuvõtusüsteemi ja menetluste kirjeldamise vorm, mida riiklikud koordinatsioonibürood saavad kasutada Euroopa Koordinatsiooniameti teavitamiseks.

3.3.2 Rakendamine

Kõik EURESe riigid on juba kehtestanud vastuvõtusüsteemi või alustanud selle väljatöötamist liikmete ja partneritena liituvate organisatsioonide jaoks, mis ei ole avalikud tööturuasutused. ELi mittekuuluvad EURESe riigid ei ole vastuvõtmisega seotud tööd veel alustanud, sest EMP ühiskomitee¹⁷ võttis EURESe määruse üle 2019. aasta lõpus ja nüüd on selle rakendamine riiklikul tasandil veel pooleli.

Peaaegu kõik EURESe riigid on teatanud Euroopa Koordinatsiooniametile oma riiklikust vastuvõtusüsteemist, kasutades rakendusotsuses (EL) 2017/1255 sätestatud vormi. Kuid seni on uusi liikmeid ja/või partnereid vastu võtnud ainult 13 EURESe riiki. Seega, kuigi ametlik vastuvõtusüsteem on olemas, ei ole enam kui pooled EURESe riikidest uusi liikmeid ja partnereid vastu võtnud¹⁸.

¹⁷ EMP ühiskomitee 13. detsembri 2019. aasta otsus nr 302/2019, millega muudetakse EMP lepingu V lisa „Tööjõu vaba liikumine“ ja protokoll nr 31 koostöö kohta teatavates valdkondades väljaspool nelja vabadust [2020/320].

¹⁸ 19. novembril 2019 saatis komisjon liikmesriikidele, kes ei vastanud veel EURESe määruse nõuetele, eelkõige seoses CVde vahetamise ja vastuvõtusüsteemiga, ametliku kirja. Komisjon kaalub edasisi meetmeid sõltuvalt kirjade

Kakskümmend EURESe riiki teatasid, et nad on täielikult või peaaegu täielikult rakendanud uute liikmete ja partnerite üle tehtava järelevalve süsteemi, samal ajal kui viis riiki on jõudnud sellega poole peale või on sellega algust teinud. Ülejäänud EURESe riigid ei ole järelevalvesüsteemi rakendamist alustanud, sest neil ei ole veel vastuvõtusüsteemi või ootavad nad esimeste organisatsioonide vastuvõtmist.

3.3.3 Probleemid

Üks aastatel 2016–2018 tuvastatud probleemidest oli vastuvõtusüsteemi loomise viibimine, kuid see on suures osas lahendatud. Uute liikmete ja partnerite arv suureneb siiski aeglaselt. Kuna hiljuti vastu võetud liikmeid ja partnereid on vähe, on endiselt probleemiks kehtestatud vastuvõtusüsteemi rakendamine.

3.4 Vabu töökohti käsitleva teabe ja CVde vahetamine

IV. Andmete vahetamise mehhanismid, nähtavus, juurdepääs töövahenditele ja koostalitlusvõime	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO	
1. meede: vabu töökohti käsitleva teabe vahetamine ühe kooskõlastatud kanali kaudu	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	X	V
2. meede: CVde vahetamine ühe kooskõlastatud kanali kaudu	V	V	X	X	V	V	V	V	V	V	X	V	X	V	X	V	V	V	X	X	V	V	X	V	V	V	X	X	X	X	X	X	X
3. meede: õpipoisi- ja praktikakohtade teabe vahetamise ettevalmistamine	V	V	V	X		V		Δ	X	V		X	V	X	X	V	V		X		V	V		Δ	Δ			V	X			Δ	
4. meede: selliste tehniliste standardite ja vormingute rakendamine, mis on vajalikud automaatse sobitamise toimimiseks ühise IT-platvormi kaudu	V	V	X	V		V	Δ	V	V	V		V	Δ	Δ	V	V	V	V	V	V	V	Δ			V		V	V	Δ			X	

3.4.1 Määruse nõuded

Seoses CVde ja vabu töökohti käsitleva teabe edastamisega on EURESe määruses sätestatud, et kõik EURESe liikmed ja partnerid peavad edastama oma üldsusele kättesaadavaks tehtud teabe **vabade töökohtade kohta ja CVd** EURESe portaali ning valmistuma andmete vahetamiseks **õpipoisi- ja praktikakohtade kohta**. Kogu andmevahetus peab toimuma **ühe kooskõlastatud kanali** kaudu. Vastavalt määruse artikli 17 lõikele 8 kehtestati rakendusotsusega (EL) 2018/1021 **tehnilised standardid**, mida EURESe riigid peavad kohaldama vabade töökohtade teabe ja CVde suhtes automaatse sobitamise eesmärgil EURESe portaalis. EURESe riigid peavad tagama ka EURESe portaali nähtavuse riiklikul tasandil ning jagama teavet riiklike tavade ja andmeküsimuste kohta.

3.4.2 Rakendamine

Seoses CVsid ja vabu töökohti käsitleva teabe edastamisega on 31 EURESe riiki loonud vabu töökohti käsitleva teabe edastamise süsteemi ning enam kui pooled EURESe riikidest edastavad CVsid **ühe kooskõlastatud kanali kaudu**. Enamik teisi EURESe riike eeldab, et süsteem on 2020. aasta lõpuks paigas, kuid osutab viivitustele, eelkõige COVID-19 puhangu tõttu Euroopas alates 2020. aasta märtsist. Riiklikud koordinatsioonibürood teatasid, et osalemine koostalitlusvõime töörühma koosolekul ja Euroopa Koordinatsiooniameti toetus aitavad neil täita rakendusaktis sätestatud kohustusi.

Enamikul juhtudel saab teabe praktika- ja õpipoisikohtade kohta edastada EURESe portaali vabade töökohtade teabe jaoks loodud edastuskanalit kasutades. Mitu EURESe riiki ei saa siiski edastada

vastustes märgitud nõuetele vastavuse saavutamise kavandatud kuupäevadest, rakendamise edasisest kontrollist ja analüüsist.

õpipoisi- ja praktikakohtade pakkumisi EURESe portaali, sest puuduvad riiklikud poliitikaraamistikud, et selliseid vabu kohti saaks käsitada tööpakkumistena (nt Rootsi, Portugal), või haldab neid mõni muu organisatsioon, nagu haridusministeerium (nt Prantsusmaa).

Käimas on **oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatori (ESCO)** rakendamine, kehtestatud riiklike klassifikaatorite sellega vastavusse viimine ning andmete edastamine kokkulepitud kujul. Väike arv EURESe riike kasutab ESCOt ja seega ei pidanud nad muudatust tegema. EURESe riikidel on pärast rakendusotsuse avaldamist riiklike klassifikaatorite ESCOga vastavusse viimiseks aega kolm aastat, st kuni 2021. aastani.

3.4.3 Probleemid

Mitmed probleemid lükkasid edasi CVde ja vabade töökohtade teabe edastamist ühe kooskõlastatud kanali kaudu. Seoses CVde edastamisega on riiklikud koordineerimisbürood korduvalt osutanud probleemidele, mis tulenevad vajadusest lisada avaldus valmisoleku kohta töötajate andmeid jagada või luua uusi protsesse, nagu riskianalüüs, et täita andmekaitse-eeskirju. Riiklikud koordineerimisbürood teatasid ka büroosisestest probleemidest, mis on seotud sellega, et nende IT-osakondade jaoks ei ole see konkreetne projekt esmatähtis. Lisaks tuli mõnel juhul siseandmebaase kohandada, mis aeglustas protsessi veelgi. Uute EURESe liikmete ja partnerite ühendamist ühe kooskõlastatud kanali kaudu peeti üheks üha suurenevaks tulevaseks probleemiks, kuna vastu võetud uute organisatsioonide arv suureneb.

3.5 Tugiteenused

V. Tugiteenused	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO	
1. meede: järjepidevuse tagamine avaliku tööturuasutuse kaudu	V	V	V	V		V	V	V	V	V		V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V		V	V	V	V	V	Δ			V	
2. meede: abistamine seoses registreerumisega EURESe portaalil (artikkel 20)			V	V	V		V	V	V	V		V	Δ	V	Δ	V	V	V		Δ	V	X			Δ	V		V	V	X			X
3. meede: põhiteave EURESe kohta (artikkel 22)			V	V	V		V	V	V	V		V	Δ	V	Δ	V	V	V		V	V	V			V	V	V	V	V	X			V
4. meede: liikmete ja partnerite poolse kohaldamise kontrollimine	X	V	V	Δ		V	V	V	V	V		Δ	Δ	V	Δ	Δ	V	V	Δ	Δ	V	Δ			Δ	Δ		V	V	X			X
5. meede: tugiteenused piirialadel	X	V	V	V		V	V	V		V		Δ	Δ	V	Δ	V	Δ		V		V	Δ			V	V	V	V	V	V			
6. meede: liikuvuse toetamise lõimimine aktiivsetesse tööturumeetmesse (artikkel 28, põhjendus 46)	V	Δ	V			V	V	V	V	V		Δ	V	V	V	V		V	Δ		V	V			V	V	V	V	V	X			X

3.5.1 Määruse nõuded

EURESe riigid peavad tagama oma avalike tööturuasutuste kaudu **EURESe teenuste järjepidevuse**, andma töötajatele ja tööandjatele **teavet** ja **abi** seoses registreerumisega EURESe portaalil ning **kontrollima**¹⁹ liikmeid ja partnereid teenuste osutamisel. EURESe määruses on ka sätestatud, et tugiteenuseid tuleks osutada **piirialadel**, kus EURESe liikmed või partnerid osalevad konkreetsetes koostöö- ja teenusestruktuurides. Eeldatakse ka, et EURESe riigid **lõimivad liikuvuse toetamise** oma riiklikusse aktiivsesse tööturupoliitikasse.

3.5.2 Rakendamine

Kõik EURESe riigid teavitavad töötajatele ja tööandjatele tugiteenuste osutamise **järjepidevuse tagamiseks** elluviidud tegevusest ja võetud meetmetest oma avalike tööturuasutuste kaudu. **Teave** EURESe kohta on kättesaadav kõigi avalike tööturuasutuste veebisaitidel ja vajaduse korral riiklikes

¹⁹ Vastavalt rakendusotsusele (EL) 2017/1255.

EURESe portaalides. Peale selle annavad EURESe nõustajad teavet üksikutele töötajatele ja töötajatele. Töötajaid ja tööandjaid juhendatakse ja toetatakse EURESe portaalis registreerumisel. Mõnel juhul ei ole **EURESe liikmed ja partnerid nende teenuste pakkumist** veel taganud, sest ühtegi uut organisatsiooni ei ole võrgustiku liikmeks võetud. 13 EURESe riigis pakutakse **piirialadel** tugiteenuseid ka EURESe liikmete ja partnerite kaudu. Muudel juhtudel tehti kindlaks piirialade asjaomased sidusrühmad, kellele tugiteenuseid osutada, kuid neid ei ole veel liikmeks või partneriks vastu võetud. Kaheksateist EURESe riiki teatasid, et nad on rakendanud meetmeid, et **laiendada** aktiivset tööturupoliitikat töötajate abistamiseks pakumisele töö leidmiseks välisriigis ja võimaldada teiste riikide kodanikel kasutada seda teenust, ning kahes EURESe riigis on see protsess praegu käimas.

3.5.3 Probleemid

EURESe riigid kõnealuste nõuetega seotud konkreetsetest probleemidest ei teatanud.

3.6 Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine

VI. Teabevahetus, programmitöö ja tulemuslikkuse mõõtmine	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LV	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	SE	UK	CH	IS	LI	NO
1. meede: teabevahetus	V	V	Δ	Δ		X	V	V	V	V		Δ	V	Δ	V	Δ	V	V	Δ	V	V	Δ		Δ	V	V	Δ	V	X			Δ
2. meede: vormide kasutamine riiklike tööprogrammide kohta teabe vahetamisel (artikli 31 lõige 5)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
3. meede: ühiste andmekogumisspetsifikatsioonide kasutamine EURESe võrgustiku toimimise jälgimiseks ja hindamiseks (artikli 32 lõige 4)	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V

3.6.1 Määruse nõuded

EURESe määruse kohaselt peavad EURESe riigid **koguma, analüüsima ja jagama teavet** oma riigi tööturu olukorra kohta, sealhulgas tööjõupuuduse ja ülejäägi kohta, ning oma riigi EURESe tegevuse kohta. Samuti peavad EURESe riigid esitama teavet oma kavandatud tegevuste kohta ja andma aru oma võrgustiku toimimisest, kasutades komisjoni **programmitöö tsükli ja tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** vorme.

3.6.2 Rakendamine

Teabevahetus riiklike koordineerimisbüroode ja Euroopa Koordineerimisametite vahel ning riiklike koordineerimisbüroode ja EURESe liikmete ja partnerite vahel toimub koolituste, kohtumiste ning suuniste ja teabematerjalide kaudu. Lisaks esitavad kõik seda teemat käsitlenud 27 EURESe riiki tööturuteavet, millest lähtutakse EURESe ühisanalüüsi koostamisel.

3.6.3 Probleemid

EURESe riigid on teada andnud probleemidest andmete kogumisel ja esitamisel nii tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi kui ka programmitöö tsükli kohta. Eelkõige rõhutavad riiklikud koordineerimisbürood aruandlusega seotud suurt töökoormust ja seavad kahtluse alla sellise halduskoormuse põhjendatuse. IT-vahendite väljatöötamist, mis võiksid vähendada töökoormust ja hõlbustada andmete kogumist, ei peeta väiksemate EURESe riikide puhul kulutõhusaks, kuna see nõuab märkimisväärseid rahalisi investeeringuid. Lisaks viitavad nad tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi ja programmitöö tsükli aruandluse ühtsuse puudumisele ning EURESe aruandluse ja eri näitajatele tuginevate või eri aruandlusperioode kasutatavate riigisiseste aruandlusüsteemide ühtsuse puudumisele. Mõnel juhul puuduvad riigi tasandil andmed konkreetsete näitajate kohta, eelkõige

vakade töökohtade arvu kohta. Andmete puudumine või esitatud andmete ebausaldusväärsus vähendab riiklike koordinatsioonibüroode sõnul võimaliku analüüsi usaldusväärset ja terviklikkust.

3.7 Eelmise aruandeperioodi põhjal võetud meetmed

Esimeses EURESe tegevusaruandes määrati kindlaks mõned riiklike koordinatsioonibüroode prioriteedid ajavahemikuks 2018–2020, et tagada EURESe määruse järgimine ja EURESe võrgustiku tõhus toimimine. Täpsemalt esitati järgmised soovitused:

- edendada võrgustiku laiendamist,
- edendada koostööd muude sidusrühmadega ja võrgustikus,
- süvalaiendada ja optimeerida teavitustegevust,
- parandada andmete EURESe portaali edastamist ja digitaalset tegevust,
- lõimida sihtliikuvuskavad veelgi rohkem EURESe riikide tegevusse,
- tagada taotluste esitamise kuupäevadest ja andmepäringutest kinnipidamine.

Mis puudutab **võrgustiku laiendamist**, siis uute liikmete ja partnerite vastuvõtmine on olnud EURESe riikides ebaühtlane, kuigi enamikus EURESe riikides on tehtud olulisi edusamme vastuvõtusüsteemide sisseadmisel. Ikkagi esineb võrgustiku laienemist pärssivaid takistusi.

Seoses **koostöö parandamisega teiste sidusrühmadega** teatas enamik riiklike koordinatsioonibüroosid meetmetest dialoogi ja koostöö tihendamiseks teiste organisatsioonide, ametiasutuste ja liidu võrgustikega. Juhiti siiski tähelepanu sellele, et sageli on raske suurendada välisorganisatsioonide teadlikkust ja panna nad hindama EURESe lisaväärtust.

Mis puudutab EURESe **teavitustegevuse ja reklaamimise tõhustamist**, siis EURESe riigid reklaamisid EURESt sotsiaalmeedias ja võtsid meetmeid EURESe nähtavuse suurendamiseks.

Vastavalt soovitusel võttis enamik EURESe riike meetmeid **andmete edastamise** parandamiseks, kasutades ühte kooskõlastatud kanalit.

Mis puudutab **sihtliikuvuskavu**, siis tundub, et EURESe riigid püüdsid liikuvuskavu oma tegevusse lõimida.

Kõigis EURESe riikides kasutatakse tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi ja programmitöö tsükli vorme ning peaaegu kõik esitavad kõik **nõutud andmed** õigel ajal.

4 EUROOPA KOMISJONI POOLNE MÄÄRUSE RAKENDAMINE

Selles punktis antakse ülevaade EURESe määruse kohaldamise olukorrast ELi tasandil, nagu on ette nähtud määruse artikli 33 teise lõiguga, kasutades samu sümboleid, mida on kasutatud punktis 3:

Legend	
	Andmed ei ole kättesaadavad*
V	Ellu viidud
Δ	Osaliselt ellu viidud
X	Ei ole ellu viidud

4.1.1 Määruse nõuded

Euroopa Koordinatsiooniameti tegevusvaldkonnad	Seis
Horisontaalsete tugiteenuste pakkumine EURESe võrgustiku jaoks	V
<i>Ettevalmistused EURESe määruse kohaldamiseks</i>	V
<i>Kontaktide loomise, vastastikuse õppe ja parimate tavade vahetamise hõlbustamine (artikkel 8)</i>	V
<i>EURESe võrgustikuga seotud teabevahetus ja teavitustegevus (artiklid 1–8)</i>	V
<i>Koolitusprogrammi pakkumine riiklikele koordinatsioonibüroodele ja EURESe liikmetele/partneritele (artikkel 8)</i>	V
<i>Võrgustiku laiendamise ja vastuvõtusüsteemide toetamine (artiklid 3, 7 ja 11)</i>	V
Programmitöö tsükkel ja tööturuteabe vahetamine, sealhulgas ühisanalüüs	V
EURESe portaali (sh kasutajatoe funktsiooni) ja koostalitlusvõime platvormi arendamine ja käitamine	V
Tulemuslikkuse mõõtmine ja edusammude jälgimine	V
Juhtimine ja dialoog ELi tasandil	V

4.1.2 Rakendamine

Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas EURESe võrgustikule **horisontaalse toe pakkumist**.

- Euroopa Koordinatsiooniamet andis EURESe organisatsioonidele riiklikul tasandil vajalikke **rakendussuuniseid**, näiteks koolituste, vastastikuse õppe ürituste, koordineerimiskoosolekute ja tööruhmade näol.
- Seoses **kontaktide loomise ja õppimise** toetamisega jätkas Euroopa Koordinatsiooniamet vastastikuse õppe ürituste korraldamist eri teemadel ning toetas kontaktide loomist ja kahepoolseid arutelusid iga-aastastes programmitöö tsükli käsitlevates õpikodades. Peale selle paluti riiklike koordinatsioonibüroode esindajatel sageli tutvustada Euroopa Koordinatsioonirühma koosolekutel oma häid tavasid ja uuenduslikke meetodeid. Lisaks on EURESe Extranetti ajakohastatud spetsiaalsete vahenditega, mis hõlbustavad kontaktide loomist.

- Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas **koolituskursuste** pakkumist EURESe liikmetele ja partneritele. Riiklike koordinatsioonibüroode uuringute raames saadud vastuste analüüs näitab, et riiklikud koordinatsioonibürood on neid kõrgelt hinnanud.
- Euroopa Koordinatsiooniamet ja komisjon suurendasid teadlikkust EURESest oma **teabevahetus- ja teavitustegevuse** kaudu ning pakkudes EURESe riikidele teavitustegevusalast tuge.
- **Võrgustiku laiendamist** toetati vastastikuse õppe ürituste, koolituskursuste ja Euroopa Koordinatsioonirühma koosolekutel peetud arutelude kaudu ning moodustati vastava valdkonna töörühm, mille ülesanne on koostada suunised ja töövahendid vastuvõtusüsteemi ja -protsessi, uute liikmete ja partnerite vastuvõtmise ning laiendatud EURESe võrgustikuna tegutsemise kohta.

Mis puudutab **programmitöö tsüklit ja tööturuteabe vahetamist**, siis aruandlusvormide ja ühisanalüüside väljatöötamine viidi lõpule juba enne 2018. aastat. Seoses tööturualase teabe vahetusega jätkas Euroopa Koordinatsiooniamet aruannete koostamist ELi tööjõu liikuvuse voogude kohta ning statistika ja analüüside esitamist tööjõupuuduse ja ülejäägi kohta.

EURESe portaali täiustamiseks on edukalt rakendatud andmevahetussüsteem ning alustatud vastavusse viimist oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (ESCO). Aruandeperioodil parandati EURESe portaali toimimist lisafunktsioonide ja klientide rahulolu-uuringuga. Euroopa Koordinatsiooniamet jätkas EURESe portaali kasutajate toetamist keskse kasutajatoe kaudu. Mõnes EURESe riigis edastatakse **õpipoisi- ja praktikakohtade** pakkumised EURESe portaali ning Euroopa Koordinatsiooniamet on andnud suuniseid sellega tegelevatele organisatsioonidele.

EURESe järelevalvetsükli puhul on kasutusele võetud tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi **hindamis- ja järelevalvehendid** ning tulemused on juba kättesaadavad.

4.1.3 Probleemid

Hoolimata EURESe reklaamimiseks tehtud täiendavatest jõupingutustest viitab kogu olemasolev tagasiside sellele, et EURESe kaubamärgi edendamiseks on vaja veelgi tugevdada **teabevahetust ja teavitustegevust**. Koolitused, vastastikuse õppe üritused ja töörühmad on EURESe määruse rakendamiseks ja võrgustiku toimimiseks hädavajalikud ning kasuks võib tulla **koolitusprogrammi** kohandamine, et muuta see paindlikumaks (nt täiendavad veebipõhised moodulid, laiem juurdepääs).

Riiklikud koordinatsioonibürood hindavad kõrgelt **programmitöö tsüklit ja tööturuteabe vahetamist**, iga-aastast programmitöö tsüklit käsitlevat õpikoda ning aruannet tööjõupuuduse ja ülejäägi kohta. Riiklike koordinatsioonibüroode endi esitatava tööturul esinevat tööjõupuudust ja ülejääki käsitleva teabe kasutatavus on meetodiliste probleemide ja andmete kättesaadavuse tõttu siiski piiratud. Lisaks tuleb programmitöö tsüklit ja tulemuslikkuse mõõtmist veelgi ühtlustada, et vähendada halduskoormust.

Kui vaadata **EURESe portaali arendamist ja koostalitlusvõimet**, siis kuigi riiklikud koordinatsioonibürood peavad EURESe portaali ajakohastamist ja kasutajatoe pakkumist väga kasulikuks, tuleb põhjalikumalt uurida EURESe Extraneti potentsiaali EURESe võrgustikku kuuluvate organisatsioonide vahelise teabevahetusplatvormina.

4.1.4 Eelmise aruandeperioodi põhjal võetud meetmed

Esimeses EURESe tegevusaruandes toodi esile järgmised aspektid, millele Euroopa Koordinatsiooniamet (ECO) pidi tähelepanu pöörama:

- tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi täiendamine ja analüüsimine;
- EURESe portaali arendamise ja täiustamise jätkamine;
- rakendamissuuniste andmise jätkamine, eelkõige vastuvõtusüsteemide kohta;
- EURESe teavitustegevuse ja kaubamärgi arendamise tugevdamine;
- piiriülese tegevuse lõimimine ja teabevahetus.

Euroopa Koordinatsiooniamet viis lõpule **tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** kasutuselevõtu ja järgnenud analüüsi ning jätkas tööd **EURESe portaali lisafunktsioonide väljatöötamise kallal**. Peale selle on amet võtnud meetmeid, näiteks korraldanud vastastikuse õppe üritusi ja moodustanud töörühma, et pakkuda võrgustiku laienemise kohta lisasuuniseid ja abimaterjale. Astutud on samme **EURESe teavitustegevuse tugevdamiseks** ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil. Seoses **piiriülese tegevuse lõimimise ja süstemaatilise teabevahetusega** piiriüleste partnerluste raames tagas komisjon / Euroopa Koordinatsiooniamet piiriülese partnerluse raames toetuse saajatele tulemuslikkuse mõõtmise süsteemiga kooskõlla viidud järelevalvevormid, mis vastavad riiklikul tasandil kasutatavatele vormidele, et hõlbustada andmete kogumist ja teabe võrdlemist. Peale selle analüüsitakse alates 2020. aastast tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi käsitlevates aruannetes piiriüleste partnerluste järelevalveandmeid.

5 JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

5.1 Järeldused

EURESe reformi elluviimiseks ja töötajate õiglase ELi-sisese liikuvuse tagamiseks on EURESe määruses EURESe võrgustikule kehtestatud mitu nõuet. Nagu on rõhutatud esimeses EURESe tegevusaruandes, põhjustasid keeruline rakenduskeskkond ja välistegurid viivitusi nende kohustuste täitmisel 2018. aastaks. 2018. aasta juulist 2020. aasta juunini on nii Euroopa Koordinatsiooniamet kui ka EURESe riigid teinud edusamme määruse rakendamisel ning pooleliolevad meetmed on lõppjärgus. Näited aruandeperioodi peamistest saavutustest on järgmised.

- Enamikus EURESe riikides on kasutusele võetud vastuvõtusüsteem ning peaaegu pooled EURESe riikidest on vastu võtnud uusi EURESe liikmeid ja partnereid.
- Kõik peale ühe EURESe riigi on loonud süsteemi teabe edastamiseks vabade töökohtade kohta ühe kooskõlastatud kanali kaudu ning rohkem kui pooled EURESe riigid edastavad CVsid.
- EURESe riigi alustasid Euroopa Koordinatsiooniameti abiga oma klassifikaatorite vastavusse viimist oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga (ESCO).
- Euroopa Koordinatsiooniamet on võtnud EURESe portaali kasutatavuse parandamiseks mitmeid meetmeid ning uurib võimalusi, kuidas tagada lähitulevikus CVde ja vabade töökohtade automaatne sobitamine.
- Tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi ja programmitöö tsükli vormid on täielikult kasutusel.

Sellel põhjal on mõned probleemid veel lahendamata ja tekkimas on uued.

COVID-19 epideemia ja sisepiiride sulgemine avaldasid 2020. aastal tõsist mõju töötajate vabale liikumisele ja EURESe tegevusele. Töölesuunamistegevus peatus 2020. aasta kevadel peaaegu täielikult. See mõjutas tõsiselt EURESe teavitustegevust.

Riiklikud koordineerimisbürood teatasid, et EURESe töötajatele, eelkõige avalikes tööturuasutustes asuvate riiklike koordineerimisbüroode töötajatele, tehti ülesandeks riiklike tööturuasutuste muude ülesannete täitmine, nagu lühiajaliste töötoetuskavade rakendamine, mida peeti kiireloomulisemaks, takistades seega märkimisväärselt EURESe teenuste osutamist. Piiride järkjärguline taasavamine alates 2020. aasta juunist tõi kaasa EURESe tegevuse aeglase taasaktiveerimise. Euroopa Koordineerimisamet esitas 2020. aasta mais tegevuskava EURESe taasaktiveerimiseks 2020. aastal. Praegu on veel liiga vara kindlaks teha, milline on võrgustikule avalduv pikaajaline mõju, mida tuleb kriisi kulust sõltuvalt uuesti hinnata.

Lisaks on EURESe võrgustiku toimimise peamised lühiajalised prioriteedid seotud võrgustiku laienemise ja koostalitlusvõime arendamisega. **EURESe võrgustiku laiendamine** on tähtis, et võrgustik suudaks pakkuda olulisi eksperditeadmisi liikuvuse küsimustes, muu hulgas erinevate oskuste ja spetsialiseerumisega uute EURESe liikmete ja partnerite kaudu. Sellega seoses peavad EURESe riigid vastu võtma rohkem uusi organisatsioone ja seisavad silmitsi laiema võrgustiku haldamise keeruka ülesandega. Võttes arvesse ka kiiresti muutuvat tehnoloogilist konteksti, on oluline, et **EURESe portaal** suudaks pakkuda töötajatele ja tööandjatele kasutatavuse, kasutusmugavuse ja tõhususe poolest parimat teenust. Tähtis on ka, et kõik EURESe riigid saaksid edastada portaali nii CVsid kui ka teavet vabade töökohtade kohta, et pakkuda EURESe kasutajatele rohkem võimalusi ning jätkata tööd oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga vastavusse viimise kallal ja edastada andmeid ESCO vormingus, et neid oleks hiljem võimalik automaatselt sobitada, mis meelitaks ligi ka rohkem EURESe liikmeid ja partnereid.

Pikas perspektiivis oleks EURESele kasulik uurida põhjalikumalt **koostoimet** selliste üksteist täiendavate algatustega nagu Europass ja ühtne digivärv. Lisaks võib **välisestegurite** (nt vananev elanikkond, noorte töötus) **analüüsi** edasine lõimimine EURESe pikaajalisse kavandamistegevusse suurendada võrgustiku asjakohasust dünaamilise tööturu kontekstis.

Neid ülesandeid tuleb täita tööjõu liikuvuse ja EURESe jaoks eriti raskel ja ebakindlal ajal. Nagu eespool mainitud, takistas COVID-19 puhang Euroopas tööjõu liikuvust ning muutis EURESe riikide ressursse ja strateegilisi prioriteete, mõjutades nende tegevust ja põhjustades tõenäoliselt edasisi viivitusi EURESe meetmete rakendamisel. Peale selle on oluline, et 2021. aastaks ette nähtud **Euroopa Koordineerimisameti üleviimine Euroopa Tööjõuameti (ELA) haldusalasse** tagaks järjepideva horisontaalse toe EURESe riikidele.

5.2 Soovitused EURESe riikidele

Tuginedes peamistele järeldustele rakendamise olukorra ja aruandes välja toodud lahendamist vajavate probleemide kohta, võib järgmise aruandeperioodi prioriteedid kokku võtta järgmiselt.

- **EURESe tegevuse taasaktiveerimine:** COVID-19 tagajärgede koordineeritud leevendamiseks on oluline, et EURESe riigid jälgiksid tähelepanelikult EURESe taasaktiveerimise tegevuskava rakendamist.

- **Võrgustiku laienemine:** praegusel aruandeperioodil on tehtud palju edusamme seoses vastuvõtusüsteemide sisseadmisega kõigis EURESe riikides ning uute liikmete ja partnerite vastuvõtmisega. Sellest hoolimata kasvab EURESe võrgustik aeglaselt tempos. On oluline, et need EURESe riigid, kes ei ole veel uusi liikmeid ja partnereid vastu võtnud, suurendaksid jõupingutusi selles valdkonnas, jõudes ennetaval ja sihipärasel viisil potentsiaalsete liikmete ja partneriteni. Samal ajal on oluline, et need EURESe riigid, kes juba tegutsevad laiemas võrgustikus, kohandaksid oma riigisisest juhtimist ja tööprotsesse, et võtta arvesse võrgustiku uut koosseisu.
- **Koostalitlusvõime ja IT-alane areng:** kuigi on astunud samme riikide CVde ja vabade töökohtade teabe automaatseks edastamiseks EURESe portaali, tuleb selles vallas veel tööd teha. EURESe määruse rakendamise lõpuleviimiseks on oluline, et kõik EURESe riigid oleksid ühendatud ühe kooskõlastatud kanaliga. Peale selle peaks riiklike koordineerimisbüroode esmatähtsaks eesmärgiks saama oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite vastavusse viimine Euroopa klassifikaatoriga. Seetõttu on oluline, et EURESe riikidel oleksid nende muudatuste rakendamiseks vajalikud inim- ja IT-ressursid.
- **EURESe teenuste arendamine:** kuigi EURESe teenuste osutamine on tagatud kõigis EURESe riikides, on oluline, et EURESe võrgustik lõimiks tööturu suundumuste analüüsi veelgi rohkem oma tegevuse kavandamisse ning uuriks vajadust sihtmeetmete järele, võttes arvesse sotsiaaldemograafilisi muutusi.

5.3 Euroopa Koordinatsiooniameti ja Euroopa Komisjoni võetavad meetmed

Eespool nimetatud ülesandeid arvesse võttes peaks Euroopa Koordinatsiooniamet seadma prioriteediks järgmised tegevused.

- Korraldada **Euroopa Koordinatsiooniameti sujuv üleviimine Euroopa Tööjõuameti haldusalasse**, tagades samal ajal talitluspidevuse. Komisjoni ja Euroopa Tööjõuameti vahel kokku lepitud üleviimise tegevuskava rakendamine ning Euroopa Tööjõuameti töötajate tegevuse, koolituse ja töövarjuna tegutsemise järkjärguline üleviimine peaks olema prioriteet kuni 2021. aasta lõpuni.
- Toetada riiklike koordinatsioonibüroosid ja kogu EURESe võrgustikku, et **taasaktiveerida EURESe tegevus**, ja rakendada taasaktiveerimise tegevuskava.
- Tugevdada koos riiklike koordinatsioonibüroodega hooajatöötajatele, piiriülestele töötajatele ja muudele COVID-19 kriisist enim mõjutatud isikutele **asjakohaste teabe-, töölesuunamis- ja värbamisjärgsete teenuste** pakkumist.
- Edendada ja toetada **Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+)** vahendite kasutamist järgmisel programmitöö perioodil 2021–2028 EURESe tegevuse rahastamiseks.
- Keskenduda mitte ainult pidevale suuniste andmisele **programmitöö tsükli ja tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi** kohta, vaid ka uuenduslikele lahendustele nende kahe vahendi kombineerimiseks, et hõlbustada andmete kogumist ja analüüsimist ning tagada kogutud teabe ühtsus. Peale selle on seoses ühtse digivärava²⁰ ja selle rakendusakti jõustumisega oluline arendada edasi kasutajate kohta statistika, eelkõige reageerimisaja andmete kogumise protsessi, suurendamata seejuures riiklike koordinatsioonibüroode halduskoormust.
- Soodustada veelgi dialoogi ja arutelu, et hõlbustada selliste koostöökavade kindlakstegemist, mis pakuvad **võimalusi noortele töötajatele ja kutseõppeks**. Õpipoisiõppe ja praktika ühtse ja standarditud määratluse ning õigusraamistike puudumine takistab EURESe riike reklaamimast selliseid vabu kohti EURESe portaalis ja oma büroodes.
- **Täiustada EURESe portaali** jätkuvalt, võimaldades nii CVde ja vabade töökohtade automaatset sobitamist kui ka koostoimet Europassi, ühtse digivärava ning oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaatoriga.

5.4 Euroopa Tööjõuameti võetavad meetmed

- Korraldada koostöös komisjoniga **Euroopa Koordinatsiooniameti sujuv üleviimine Euroopa Tööjõuameti haldusalasse**, tagades samal ajal talitluspidevuse. Üleviimise tegevuskava rakendamine koos kvalifitseeritud töötajate värbamisega Euroopa Koordinatsiooniameti toetamiseks peaks olema esmatähtis kuni 2021. aasta lõpuni.
- Töötada välja **terviklik lähenemisviis, et toetada õiglast liikuvust** EURESe abil. See on peamine tegevus, mis võib olla otsustav teabe andmisel, töölesuunamisel ja värbamisjärgse abi osutamisel, et vältida ebaõiglasi liikuvustavasid.
- Tugevdada **EURESe teavitustegevust** ja EURESe kaubamärgi edendamist ELi, riiklikul ja kohalikul tasandil, lõimides EURESe Euroopa Tööjõuameti üldisesse teavitustegevusse.
- Eraldada **piisavad vahendid** Euroopa Tööjõuameti eelarvest EURESe toimimiseks kooskõlas EURESe määruse sätetega ja järgida Euroopa Koordinatsiooniametile antud soovitusi.

²⁰ Määrus (EL) 2018/1724.

Lisa. Joonised

Tabel 1. ELi-sisene liikuvus, EL 28 kodanikud EL 28s 2017. ja 2018. aastal

Liikuvuse liik	2017	2018	Aastane muutus
EL 28s pikaajaliselt liikuvad isikud (igas vanuses), kes elavad EL 28s (Eurostati demograafilised näitajad)	17 miljonit	17,6 miljonit	+ 3,6 %
EL 28s pikaajaliselt liikuvad tööealised isikud (20–64aastased), kes elavad EL 28s (Eurostati demograafilised näitajad)	12,4 miljonit	12,9 miljonit	+ 3,4 %
<i>(protsendina EL 28 kogu tööealisest elanikkonnast)</i>	4,1 %	4,2 %	
EL 28s liikuvad tööealised isikud, kes elavad EL 28s (ELi tööjõu-uuringu andmed)	11,5 miljonit	11,7 miljonit	+ 1,1 %
... neist aktiivsed EL 28s liikuvad isikud (töösuhtes või tööd otsivad isikud)	9,5 miljonit	9,7 miljonit	+ 1,9 %
<i>(protsendina EL 28 kogutööjõust)</i>	4 %	4,1 %	
EL 28s liikuvad tööealised isikud, kes on sündinud väljaspool elukohariiki (ELi tööjõu-uuringu andmed)	10,8 miljonit	10,95 miljonit	+ 1,4 %
Piiriülesed töötajad (20–64aastased) (ELi tööjõu-uuringu andmed)	1,4 miljonit	1,5 miljonit	+ 2 %
<i>(protsendina EL 28 kogutööjõust)</i>	0,7 %	0,7 %	
Lähetuste arv (palgatöötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad), igas vanuses (porditavate dokumentide A1 arv) (allikas: HIVA-KU Leuven)	2,8 miljonit	3 miljonit	+ 6 %
= isikute ligikaudne arv	1,8 miljonit	1,9 miljonit	+ 6 %
Aasta jooksul tagasi pöördunud isikud (20–64aastased) (Eurostati andmed liikuvusvoogude kohta)	680 000 (2016)	723 000 (2017)	+ 6 %
<i>(protsendina 2017. aastal oma päritoluriigist lahkunud EL 28 kodanikest)</i>	66 %	72 %	

Allikas: ELi-sisese tööjõu liikuvuse aastaaruanne (2019)

Joonis 1. Peamised tööjõupuuduse ja ülejäägiga kutsealad 2019. aastal

Tööjõupuudusega kutsealad	Tööjõu ülejäägiga kutsealad
Veoautojuhid	Raamatupidamistöötajad
Süsteemianalüütikud	Tõlkijad, tõlgid ja keeleteadlased
Keevitajad ja leeklõikajad	Andmesisestajad
Põllumajandus- ja tööstusmasinate mehaanikud ning lukksepad	Kujundajad ja multimeediadisainerid
Ehituselektrikud	Juuksurid
Puusepad ja tiserid	Ajakirjanikud
Torulukksepad ja torustikupaigaldajad	Üldadministraatorid
Kokad	Asjaajamise tugitöötajad
Betoneerijad, betoonpindade viimistlejad jms töölised	Välikoristajad, tootmishoonete koristajad jms lihttöölised
Metallitootmis- ja -töötlusseadmete operaatorid	Rätsepad, õmblejad, köösnerid ja kübarategijad
Mootorsõidukimehaanikud ja -lukksepad	Raamatupidajad
Õenduse tippspetsialistid	Haldus- ja tegevsekretärid
Müürsepad jms töölised	Sõiduauto-, takso- ja pakiautojuhid
Bussi- ja trammijuhid	Koristajad ja abilised kontoris, hotellis jms asutustes
Elektriinsenerid	Lihttöölised
Üldarstid	Müügitöötajad
Metallkonstruktsioonide valmistajad ja monteerijad	Pangatellerid jms klienditeenindajad
Lihatöötledajad, kalakäitlejad jms töölised	Ringhäälingu- ja audiovisuaaltehnikud
Peakokad	Kassapidajad ja piletimüüjad
Ehitusinsenerid	Kontoritöötajad
Tarkvara ja rakenduste arendajad ning analüütikud, mujal liigitamata	Sisekujundajad ja dekoraatorid
Tarkvaraarendajad	Segakultuuride kasvatajad
Raamatupidajad	Ehitusmaalrid jms töölised
Reklaami- ja turunduse tippspetsialistid	Filosoofid, ajaloolased ja politoloogid
Õhukonditsioneeride ja külmutusseadmete mehaanikud	Algklasside õpetajad
Elektrotehniliste alade tehnikud	Sotsioloogid, antropoloogid jms tippspetsialistid
Elektriseadmete mehhaanikud ja paigaldajad	Giidid
Elektroonikainsenerid	
Tööstus- ja tootmisinsenerid	
Krohviijad	
Müügitöötajad	
Ettekandjad ja kelnerid	
Veebi- ja multimeediaarendajad	

Allikas: 2019. aasta tööjõupuuduse ja ülejäägi analüüs